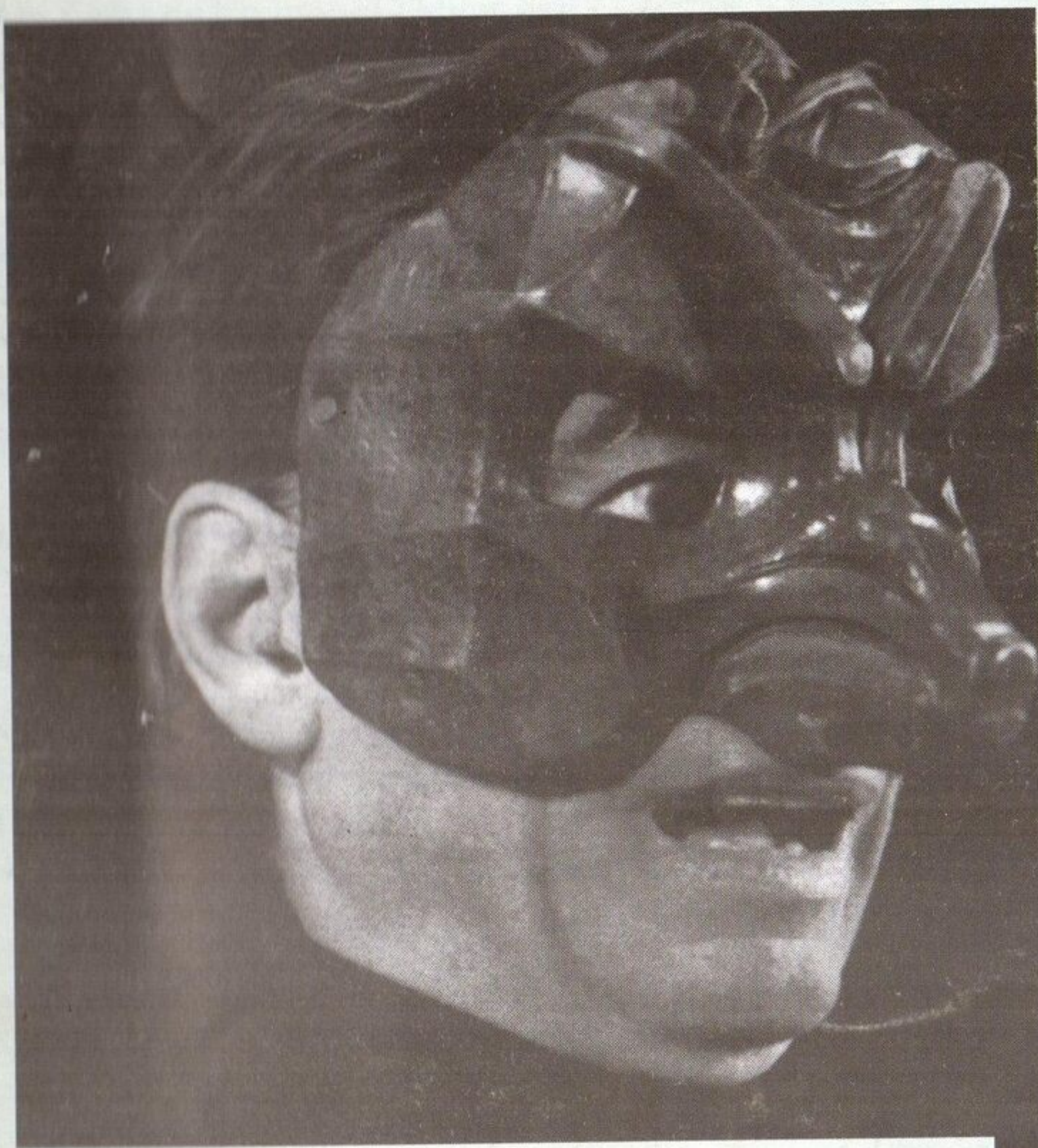

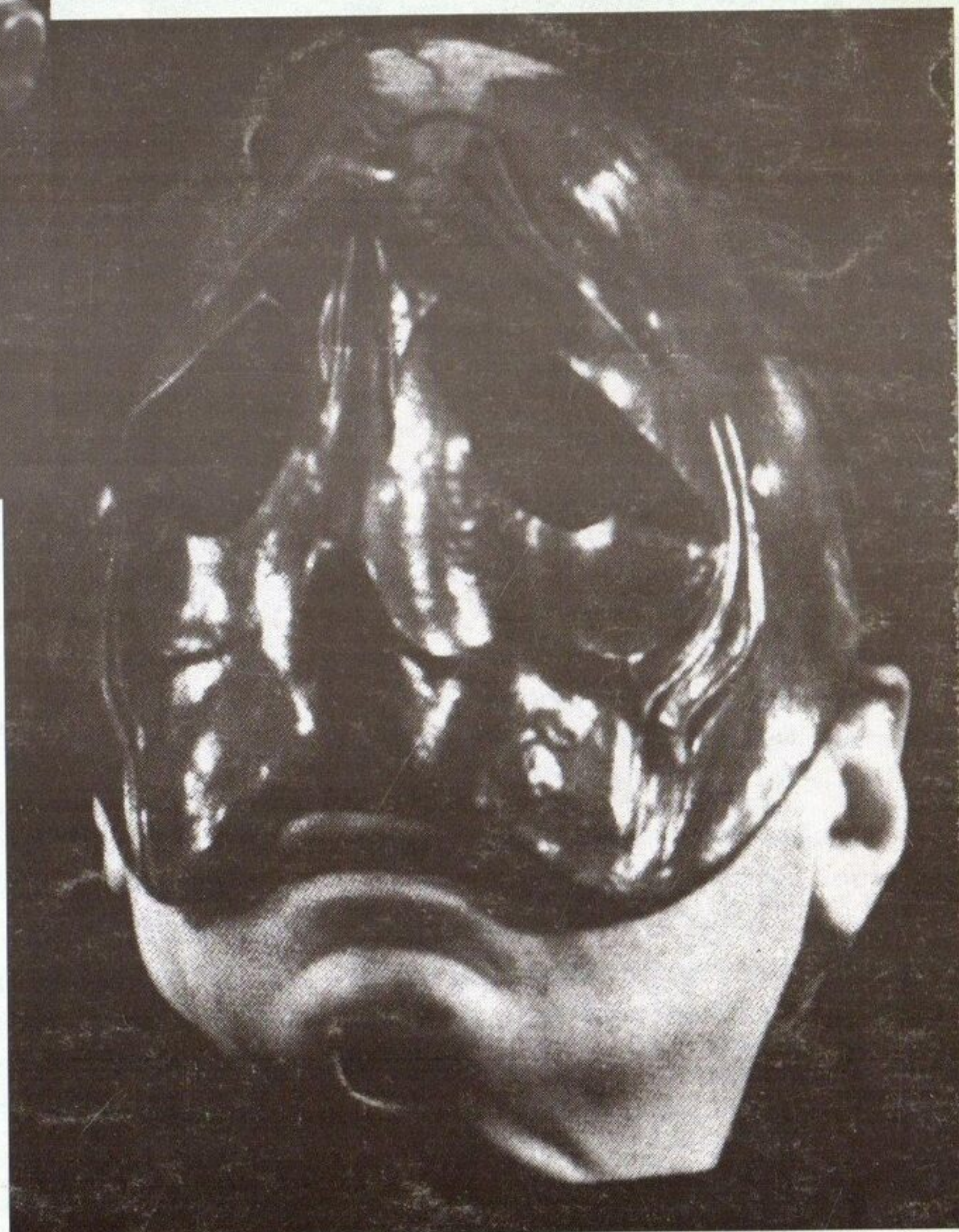
BRAZILA ESPERANTISTO

Oficiala Organo de Brazila Esperanto - Ligo - 87-a jaro - N-ro 292 Septembro 1995

Homo -
marioneto

Homo - klaŭno: Cirka
burleskulo
arlekeno bufono histriono
pajaco

87-a Jaro - Septembro 1995
N-ro 292 (trimonata)
Oficiala Organo de Brazila Esperanto-Ligo
Caixa Postal 3625
70084-970 Brasília, DF (Brazilo)
Kompostado:
José Cláudio Domingues
Grafika Arango
Zamenhof Editores
Presado:
Gráfica Kelps
Redaktantoj:
S. - G. Ledon
CP 269
12460-000 Campos de Jordão, SP
(Brazilo)
La redaktantoj ne nepre konsentas kun
la enhavo de subskribita artikolo
BRAZILA REVUO ESPERANTISTA
Fondita en 1907
BRAZILA ESPERANTISTO
Fondita en 1908
de Alberto A. Vieira
Reynaldo Geyer
Everardo Backheuser
Pri abonprezo, anonctarifo k.c.
skribu al BEL
Pri kunlaboraĵoj k.c. skribu al la redaktejo

ESTRARO DE BEL
Prezidanto
Symilde Schenk Ledon
Vic-Prezidanto
Francisco Mattos de Oliveira
1-a Sekretario
Carlos Maria
2-a Sekretario
Leda da Silva Gama
3-a Sekretario
Humberto da Silva Barreiro Lopes
1-a Kasisto
Aymoré Vaz Pinto
2-a Kasisto
Maria das Dores Góes
Kontrolkomisiono
Altino Araújo Vasconcellos
Maria Ester Pinto de Souza
Paulo Tarso Cardoso
Anstataŭantoj
Sérgio Neri de Mata
Wilson Álvares de Oliveira

KOMISIITAJ DIREKTOROJ
José Rabello de Paulo
Fabrício Rodrigues Valle
Ivaldo Alves de Souza
Carlos Alberto Ferreira Silva
Giuseppe Grattapaglia
Ursula Grattapaglia

PREZIDANTO DE LA FEDERACIA
KONSILANTARO
Givanildo Ramos Costa
KOMITATANO "A"
Symilde Schenk Ledon
ĈEFDELEGITO UEA/BR
Manoel Borges dos Santos

La prezidantino salutas	2
El la redaktejo	3
La mirakloj nefareblaj	
Maltrafa heroldado	
Nia objekto: la homo	
31-a Brazila Kongreso de Esperanto	4
Novaj Tempoj, Novaj Vojoj	4
Rezolucio Ĉeftema	4
80-a Universala Kongreso de Esperanto	5
Kongresa Rezolucio de UEA	5
Medicino	6
Rolo de Helicobacter Pylorii en Stomakaj kaj Duodenaj Malsanoj	
Klimaktero - La aktuala tendenco pri menopauza hormonoterapio	
Spirita Vivo	8
La graveco de la filozofio en nia ĉiutaga vivo	
Kristoĉjo instruas kaj pri Esperanto kaj pri komputiloj	8
Sciencistoj opinias	9
La rajto je naskiĝo	
Infana logiko	
Kiel praktiki neŭtralecon kune kun libereco?	10
Esperanto - fakultatoj	10
BEJO Ekster Ni	11
Kio estas kvinpinta stelo de Esperanto?	11
Konsorcio	11
Baza didaktika minimumo	12
Nia muzik-arto: Pixinguinha	14
Eventoj - Kalendaro	15
Kursoj	15
Niaj pioniroj	16
El leteroj ricevitaj	17
Anonimaj Alkoholemuloj	17
Fondaĵo Brazila Esperantisto	18
Informoj	19
Libroservo	20

La prezidantino salutas

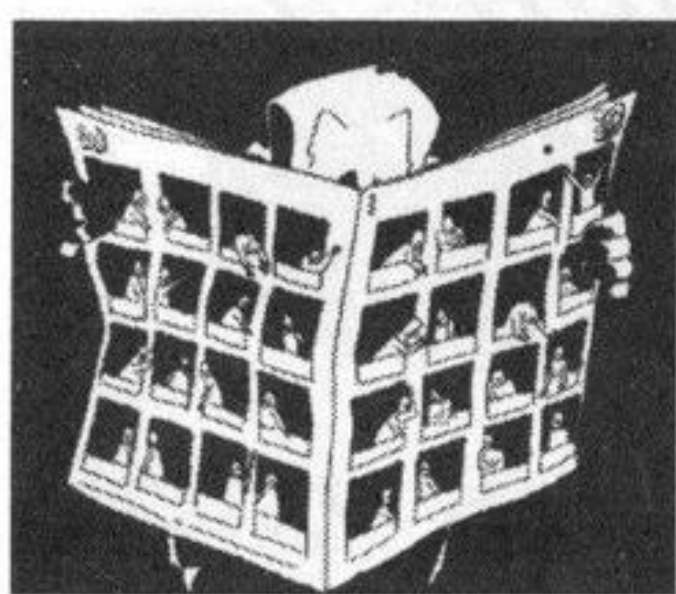
De julio al nun, en du monatoj, la prezidantino de Ligo nur partoprenis tri E-Kongresojn, unu E-Renkontiĝon, du E-Asociojn-kunvenojn, faris kvin prelegojn, enpoŝtigis 96 leterojn, ricevis kaj faris sen-nombrajn telefonadojn, redaktis "La Lampiro" (kaj ekspedis), finkunpretigis "Brazila Esperantisto" n° 292 (malgraŭ

ĉio), multe pensis pri vi ĉiuj, pri BEL senĉese, kaj vigle, konfide kaj ege danka pro via kunlaborado, cele al komuna realigo de "NIA AFERO",

Elkore ĝisas,

Symilde Schenk Ledon

Dankon, BEL-anoj, pro via manifestiĝo, ĉu per laŭdoj, ĉu tute simple per via konfido al nia la-

boro (nia, signifas la laboro ja de la redaktantoj sed ankaŭ tiu de ĉiuj el vi, membroj)... ne forgesu: ni laboru kune! "Brazila Esperantisto" estas via, vi rajtas vin esprimi en ĝi... sed ni petas ne tro longe! Devas esti spaco por ĉiuj.

La mirakloj nefareblaj

Por reveni al la cititaj ciferoj, ekzemple pri buĝeto de R\$ 600,00 ni tiam baziĝis sur la farado de la San-Paŭla organo "La Lampiro" kies kompostado kaj grafika aranĝo nenion kostas ĉar plejparte la unuan faras Eldonejo Fonto, kontraŭ publikiĝo reklama sur la antaŭlasta paĝo, kaj la dua estas farita de la redaktoro mem. "Brazila Esperantisto" estas tute alia afero, kiun ni decidis poste fari laŭ moderna maniero... ĉu ni ne estas en la erao de la komputado? Tiel, same ĉe Zamenhof Editores kiel ĉe Altamisa (kiu faris la n° 291) la preparado (kompostado + grafika aranĝo)

kostas pli ol R\$ 1.000,00. Ni ne presigis nur 500 ekzemplerojn sed 1200... do jen la nefareblaj mirakloj. Ĉu vi sincere pensas ke 3 realoj por la ekzemplero n° 291, kiun vi ricevis, estas tro multe? Kompreneble la R\$ 120,00 jare kiuj estis sugestitaj por la partopreno al la Fondaĵo Brazila Esperantisto, ne respondis al abono sed al kunlaboro por fondaĵo. Ni opinias, kaj viaj nunaj reagoj tion konfirmas, ke ĉiuj honestaj, multnombraj BEL-anoj senhezite pretos pagi R\$ 10,00 el siaj jaraj kotizoj por ricevi decan organon. Tiam eĉ la fondaĵo ne plu estos necesa, ĉu ne?

Maltrafa "Heroldado"

"Brazila Heroldo" de aŭgusto 1995 - n° 10, paĝo 5 per sarkasmo ne ĉiam taŭga en honesta ĵurnalismo, prognozis la reaparon de n° 292 de "Brazila Esperantisto" nur en la jaro 2001, ĉar laŭ klaĉoj facile kompreneblaj en kulisoj de asocioj, ni "senmonigis la kason de BEL". Sendube kaviĝis monstra montrujo, kiun la revuo ŝtopis ĝuste por la redono de relativa konfido al la tutlanda asocio BEL... estas tio, kio gravas.

Cetere, ho! ironio de l' destino, nia amiko Fabrício Valle, mastro de Zamenhof Editores ĝuste kunlaboras(is) en la farado de tiu n° 292, tiel ke BEL tute ne finbankrotos. Tia devas esti la "kuna laborado" kaj ni ĵuras, ke BE atin-

Brazilan Esperantiston gvatas
Brazila Heroldo

gos vin de tri en tri monatoj. Estas oportune rememori, ke "Brazila Heroldo" de Fabrício estas tute privata, sendependa entrepreno, laŭ ĉiuj aspektoj laŭdinda, kiu pretendas esti sociopolitika, ekonomia kaj kultura gazeto. Tiel nenia konfuzo povas aperi rilate al "Brazila Esperantisto", kiu estas la oficiala organo de Brazila Esperanto-Ligo, kies celo estas agadi por Esperanto laŭ neŭtrala maniero. Se eventuale aperas speco de konkurenco por pli bona informado, vivigado de Esperanto k.s. des pli bone, ĉar ĉi tie, kiel en ĉiuj kampoj de la homa agado, la libera konkurado estas ĉiam konstrua, bonfara, ankaŭ por la Esperanto-movado, jen la gajno por ni esperantistoj.

Nia objekto: la homo

Nepre vi legis la difinojn pri "la homo" en la kovriloj de la lasta B.E. Ni retenis tiun de PIV - kiu diras, ke ni estas genro de mamuloj karakterizita per vertikala teniĝo, forte evoluinta cerbo kaj parolkapablo. Eble estas tiu forte evoluinta cerbo kaj parolkapablo, kiu permesas al ni pensi kaj esprimi la koncernajn elpensadojn. Tute nature ni do lokigas nin certgrade en la centron de nia vivmedio. Ni iĝas la ĉefa objekto de nia mondo... Kaj ni aparte, la esperantistoj, el tiu evoluinta parolkapablo posedas la fantastan esprimrimedon, kiu estas Esperanto. Ni spontanee strebas al plibonigo de tiu mondo. Ni pensas pri interhoma harmonio, tolero, pri senkonflikta kunvivado, ni apelacias al la ĝenerala vorto: paco, por la tuta mondo. Evidente ĉio, ĉi tio ankaŭ estas entenata en nia asocio BEL, en la idealo de ni ĉiuj.

Feliĉe, se ne la vivo estus tro monotona, ekzistas multaj vojoj por tiun vivplibonigon atingi. Tamen el tiu plureco la homo kiel individuo, por kleriĝo devas taksii ĉiujn tendencojn el la homa pensado. Nur tiam tiu homo, libere, per sia mensopovos sekvi sian propran irendan vojon, laŭeble en homkonformeco t.e. cele al la idealo, socia harmonio, paco. La tasko ne estas facila, kiam oni konstatas, el la homa pensado mem, la kompleksecon de la ideologioj, doktrinoj, religioj, ŝtataj sistemoj kun establataj leĝoj. Ekzistas multaj organizoj kiuj iel celas "ekumenismon", unuigon, kunfandigon de la kredoj aŭ sistemoj, sed bedaŭrinde estas facile konstatabla la fakto, ke preter la bonintenco postrestas la dogmoj, la fiksitaj doktrinaj principoj aŭ partiaj netuŝeblaj gvidlinioj.

Neniu el ni povas pretendi al posedo

de la vero, absoluta vero, bazita sur simplaj kredoj, ne havas eblecon ekzisti. Ekzistas ja faktoj, okazaĵoj, realaj cirkonstancoj, kiuj per interrilatado (pensado per nia menso, cerbo) permesas la kondukon al porhoma plibonigo de la realaĵoj el konstrua agado.

Ho ve, aktuala estas la malbona fazo de nia nuntempa homa evoluo: kresko de mizero, agreso, malsekureco, ekonomika malekvilibro kun senlaboreco, ruiniĝo de familia kunvivado, uzado de drogoj ktp. ktp. Kompatinda objekto: homo!

Ne estas dubo, ke ni BEL-anoj ne rajtas preterlasi tiun objekton, ĉar la defendo de la homo estas entenata en nia celo de esperantistoj. Ni atendas viajn kunlaboraĵojn.

Viaj redaktantoj
Gilbert kaj Symilde Ledon

31-a Brazilia Kongreso de Esperanto

Kun preskaŭ 500 aliĝintoj la 31-a BKE en Juiz de Fora, MG en la Seminário Arquidiocesano Santo Antonio, prezentis tre varian programon el kiu citendas 21 prelegoj, 1 debato, 13 kunsidoj, medicina kaj inĝeniera rondoj, ekzamenoj, baza, mezgrada, supera

kaj instruista, kurso Cseh, kurso pri pupateatro, artekspozicio, krome ekskursoj, vizitoj, videoprezentoj, artaj vesperoj kaj BEL-libroservo. La estrarkunsidoj estis en nombro de 7 kaj konsistis el Tagordo por ordinara kunsido, BEL-Federacia Konsilantaro, Ŝancoj de Esperanto en la Novaj Tempoj, Ĝenerala Asembleo, Taksado de decidoj prenitaj dum januara kunsido, Nova Estraro de BEL-prezentado de kandidatoj, Balotado, Nova Estraro de BEL; aliaj kunsidoj temis pri BEJO kun regionaj reprezentantoj, diskuto pri sekciiĝo aŭ federaciigo kaj estrara raporto; Kunsido de Departemento pri Informado, kunsido de Nordorientaj Asocioj, Reto de Reprezentantoj, Delegita Reto.

Prelegoj:

G. Mattos: "Strukturo de substantivo kaj adjektivo"
"Uzo de akuzativo"
"Uzo de pasivaj participoj"
A. Sartorato: "La Astrologio kaj la kono de si mem"

G. Ledon: "Diverso, Universaleco, Separatismo"
M. Almada: "Pri Kongresoj"
S. Chaves: "Baza didaktika vortprovizo de ses listoj"
A. Flores: "Paleontologio - La Scienco de la Fosilioj"
Flávio C. Rebello: "Partio Humanisma"
S. S. Ledon:

"Amerika Agado"

W. M. Baptista: "Vortformado en Esperanto"
F. Shayani: "Vivo de Lidia Zamenhof" (port.)
L. A. Castro: "Esperanto kaj Radioamadorismo" (port.)
A. C. Branco: "Novaj perspektivoj de la Parapsikologio"
E. Pauli: "Apokalipso kaj Similaj Aferoj"
R. Resende: "Kiel malpropagandi Esperanto"
T. Steele / C. J. C. de Medeiros: "Fino de la sonĝepoko?"
I. de M. e Silva: "La libro de la Spiritoj"
F. N. de V. Pessoa: "Pri la E-tradukarto"
M. J. F. de Mendonça: "Zamenhof kaj Esperanto" (port.)

Dum la malferma solenaĵo S. Chaves prezentis la festparoladon kaj dum la fina solenaĵo okazis distribuo de kurso-atestiloj, enposteniĝo de la nova Estraro de BEL kaj solena fermo de la 31-a BKE.

(Nova Estraro de BEL: bv. konsulti la kolofonon de BE kaj la tekston de la protokolo)

Rezolucio ĉeftema

"Brazilia Esperanto-movado: Novaj tempoj, Novaj vojoj"

1-a aserto: Pri merkato de Esperanto kiel nepre adaptiĝo por la fluevoluo de la novaj tempoj. (Ivaldo A. de Souza)

2-a aserto: Kontraŭ egaligo de Esperanto laŭ merkataj valoroj, ekster la ideala fono kiu karakterizas ĝin. (Sylla Chaves)

3-a aserto: Nuntempo postulas novajn vojojn por Esperanto-movado laŭ strategioj kun malcentriĝo kunlabora strebo al atingoj pozitivaj. (Francisco M. de Oliveira)

4-a aserto: Nepre modera modernigo por daŭre aktualigaj premisoj ne plu kongruaj al pasinteco. (J. M. Mabesoone)

5-a aserto: Niveligo de Esperanto al procezoj merkataj aŭ kiel formo de estiĝo idealista atingas ekstremojn eventuale nekonformaj por ĝia lokigo internacia, tiel ke ĝi ne aliru kompeticie aŭ simbole, sed ja kiel fakto de interligo por tuthomara lingvo kun la respektivaj sekvoj naturaj.

Surbaze de la menciitaj asertoj la kongre-

sa rezolucio entekstas ke:

- Se merkato signifas sociorda realaĵo kie preskaŭas deviga partopreno;
- Se la substanco de Esperanto konsistas el idealisma koncepto;
- Se en novaj tempoj, novaj vojoj strategiaj por Esperanto fariĝas postulato;
- Se racia modernigo evidentiĝas kiel faktoro evolua;
- Se la diversaj procezoj aŭ aspektoj priesperantaj povas diversiĝi ĝian esencan karakteron, bazita sur komunlingva interligo homara kaj ties sekvoj;

Esperanto en novaj tempoj kiel sprono al novaj vojoj gvidlinie, kaj avangarde kaj strukture reprezentu en la mondo la ponton por integriĝo en ĉiuj sencoj de homaj valoroj.

(Kunordiganto de BEL-komisiono pri ĉeftemo kongresa S. S. Ledon)

Ĉeftemo Kongresa

Brazilia-Esperanto-Movado

Novaj tempoj - Novaj vojoj

31-a Brazilia Kongreso de Esperanto

9 - 14/07/95 - Juiz de Fora, MG

La 10-an/07/95 okazis en la Amfiteatro Zamenhof prezento de la ĉeftemo "Brazilia Esperanto-Movado: Novaj tempoj - Novaj Vojoj" per prelegprezento de Ivaldo A. de Souza, kiu enket-statistike demonstris la kadron de stato rilate esperantistojn (nombro, interesiĝoj, k.a.) kaj la situo de Esperanto pasinteco kaj nuntempe, kiam evoluo merkata postulas pozicion de la movado, akompane al plej modernaj sistemoj, precipe laŭ ofert-aĉeto (varoj). Samokaze estis invititaj respektive reprezentantoj de antaŭtempo, Sylla Chaves eksprezidanto de BEL, de nova tempo, J. M. Mabesoone kaj Symilde S. Ledon kandidatoj al prezidanteco de BEL (1995-1998). Kontraŭe al la merkata atribuo al Esperanto, Sylla Chaves emfazis ke ĝi ne kongruas al la idealisma fono kiu karakterizas ĝin, ne aplikebla al la principoj de ofert-vendo. Francisco M. de Oliveira, prezidanto de BEL (1993-1995) evidentiĝis por la nunaj tempoj, kiel novaj vojoj, la strategiojn malcentrigajn en unuiĝo de fortoj kunlaboraj. J. M. Mabesoone, kandidato al prezidanteco de BEL por la novaj tempoj substreki la neceson de akompana modernigo de Esperanto, paralele al la evoluoj kaj flankenlaso de malnovtempaj procezoj, sen determino akcentiga por merkataj valoroj aŭ ekscese idealistaj. La strebo okaze de enposteniĝo estus forlaso de malnovtempaj formuloj por disvolvigo de aktualigaj normoj en E-movado. La alia kandidato al prezidanteco, Symilde S. Ledon kontraŭis la determinojn de egaligo absoluta rilate Esperanto-aktualigon en tekniko, merkato aŭ emfazo por ĝia idealista ideologio kaj substreki la nekonvenon etikedi ĝin daŭre kiel solvo de homara problemaro "paco", "solidaro", "kontraŭmilita" ktp. ĉar kiel internacia lingvo ĝi entenas ĉiujn elementojn de kunligado eca, sub ĉiuj formoj pli esencaj de kontraŭaj sintenoj ĉar estas ene de la homo mem la realigo de celoj kaj ne ekster si. La slogano "NI LABORU KUNE" estu "NI REALIGU KUNE", sen etosaj faroj sed laboro efektiva.

Tampere, Finnlando 22-29/07/1995

2438 aliĝintoj el 58 landoj, 53 salutoj en la solena inaŭguro, el 51 landoj (unu prezentiĝis dufoje kaj unu esti nelanda reprezentanto, nome TEJO...)

En la unua numero de la kuriero "Vekilo Kongresa" estis atentigo al landaj salutantoj ke ili uzu 30 sekundojn (anstataŭ la antaŭajn 3 vortojn) kaj ke temu pri sia landa agado. Kiel ekzemplo, inter aliaj: "La ĵus okazinta BKE havis 250 partoprenantojn". Eble bazi- ta sur la unua listo, do la brazila saluto temis pri ciferaĵoj: "ne 250 sed pli ol 400", "ne 375 membroj BEL (Jarlibro 95) sed pli ol 500", ktp. Inter la kongresanoj el Brazilo aliĝis 33, el kiuj pluraj rolis konstante eĉ kun Belartkonkursaj premioj: Cyro Gomes kun videobendo (1-a premio) Ekokrio Aragavaja; kanto: (2-a premio) Tarcísio José de Lima pro "Ĉia dolor" kaj honora mencio, pro "Kara kor". La familia ensemblo De Castro, el Brasília, koncertis furore, helpe de prezentado fare de Ursula Grattapaglia kiu ankaŭ kun G. Ledon partoprenis la kongresan temon pri la vivmedio; M. Almada gvidis kunvenon de UALE, Ismael M. Silva kaj R. Mattos en spiritisma kunsido, J. R. Piton fariĝis estrarano de TEJO, la aŭkcio estis G. Ledon kaj enkasigis por Amerika Agado pli ol 2.000 gld; la modela UN-sembleon reprezentis por Brazi-

lo J. R. Piton kaj Leda Gama; Komitato "A" S. S. Ledon partoprenis kunsidojn dum 30 horoj, E. Pauli sukcesis (sen ĉeesto) okazigi kunvenon de FAT reprezente de Nourmont (Francio) kaj S. S. Ledon; La Delegita Reto de Brazilo ricevis specialan mencion kiel la lando kun plejnombra delegitaro.

La libroservo entenis 8.000 librojn kaj

La prezidanto elektita de UEA, Prof-ro Lee Chong Yeong, dum la bankeda saluto en Tampere, julio/95 - 80-a UKE

800 titolojn; pro iniciato de eksprezidanto Wells repaciĝo inter UEA kaj Lapenna estiĝis; Prof. Lee Chong Yeong, el Koreio, estis elektita nova prezidanto de UEA, Renée Triolle (Francio) Vic-Prez-

idanto, Mark Fettes (Kanado) 1-a Ĝenerala Sekretario.

La Internacia Kongresa Universitato (48-a sesio) konsistis el jenaj prelegoj:

"La deveno de la slavoj" - Prof. Jonko Lindstedt; "Kiel difini lingvokonajn sojlniveleojn?" - D-ro Maŭro La Torre; "Kia estas la estonteco de aŭde handikapitaj infanoj?" - D-ino Aira Kankkunen; "Enkonduko en astronomion kaj astrofizikon" -

Prof. Hans Michael Maitzen kaj Prof. Amri Wandel; "Kial la aŭtoro A. C. Doyle malamis sian detektivon Sherlock Holmes?" - D-ro Kobayashi Tsukasa; "Du aziecoj: geografia kaj historia" - D-ro Yamasaki Seikō; "Erozio de la tero" - Prof-ino Ieva Svarcaitė; "Formulo por ekonomia evoluo: dudek-jara sperto en Azio" - Prof. Lee Chong-Yeong.

Ĉiutage, krom la inaŭgura kaj ferma, inter 30 kaj 40 programoj estis elekteblaj. La loka kongresa komitato konsistis el 13 personoj; la kongresejo entenis parteran enirejon plus tri etaĝojn kun 12 salonoj, amfiteatro kaj 2 kromaj salonoj en Hotelo.

Tampere estas la plej granda urbo en Finnlando (180.000 loĝantoj) kaj situas sur mallarga arboriĉa terkolo inter du grandaj lagoj. Ĝi estas grava ekonomia, komerca, eduka kaj kultura centro, en somero krome la plej vigla enlanda haveno.

La 81-a UKE okazos en Adelaide, Aŭstralio, julie 96.

Kongresa rezolucio de UEA

Noto: cele al traduko nacilingve por informado gazetara

Universala Esperanto-Asocio, salutante la 50-jaran jubileon de Unuiĝintaj Nacioj, diskutinte pri la temo "Ni la popoloj": unu mondo aŭ disaj eroj?" kadre de sia 80-a Universala Kongreso de Esperanto, kie kunvenis pli ol 2400 kongresanoj el 72 landoj de ĉiuj kontinentoj,

memorigante, ke la Esperanto-movado laboras jam de pli ol unu jarcento por disvastigi konscion pri la homaj rajtoj, ink-

luzive de lingvaj rajtoj, kaj por estigi pacan interkompreniĝon inter la homoj de ĉiuj landoj,

alte taksas la kontribuojn de Unuiĝintaj Nacioj al la paca solvo de konfliktoj, al la tutmondigo de la koncepto pri homaj rajtoj, kaj al la konservado de la vivmedio, esperas, ke per komuna kaj urĝa klopodo de la membroj-ŝtatoj de UN tiaj agadoj fariĝos pli efikaj kaj rezultodonaj, interalie per ĉesigo de ĉiuj programoj por evoluigi armilojn de amasa detruado, substrekas la nepran bezonon aktualigi

la Ĉarton de UN por respondi al nuntempaj postuloj kaj aperontaj defioj, inkluzive ĝian demokratiigon de la principo de senkondiĉa ŝtata suvereneco,

alvokas la membrojn-ŝtatojn de UN trovi vojon al pli rekta kaj egaleca partopreno de la popoloj en la debatoj kaj decidoj de la Organizo, kaj lige kun tio

emfazas, ke la lingvo Esperanto prezentas elstaran rimedon por tutmonda sendiskriminacia komunikado, je niveloj interŝtata, interpopola kaj interhoma, laŭ la celoj de Unuiĝintaj Nacioj kaj en la spirito de la Ĉarto.

Rolo de *Helicobacter pylorii* en stomakaj kaj duodenaj malsanoj

D-ro Paulo S. Viana (Lorena -SP)

Gastrito k stomakaj/duodenaj ulceroj estas oftaj, de longe konataj malsanoj, sed la kaŭzoj estas multoblaj kaj ilia kontrolado kaj kuracado, malfacila. Lastatempe oni trovis, ke interalie ili estas ankaŭ infektaj malsanoj. *Helicobacter pylorii* estas bakterio, kiu kreskas sub la tavolo de muko kiu kovras la mukozon de stomako kaj duodeno kaj sub certaj kondiĉoj influas la mekanismojn de integreco de la mukozo. Tio montriĝis grava kaŭzo de inflamoj, erozioj kaj ulceroj en tiu organoj. *H. pylorii* estas kurba, movkapabla bacilo kiu forte gluiĝas al la surfacaj ĉeloj de la mukozo, toksine damaĝante iliajn interponojn.

Gastrito estas la plej ofta stomaka malsano k konsistas el inflamiĝo de la stomaka mukozo, kun erozioj, ŝveliĝo aŭ simple ruĝiĝo. Internaj kaŭzantaj faktoroj estas troa produktado de acido/pepsino, influo de galo sur la mukozo, influo de lecitino k *H. pylorii*. Eksteraj faktoroj estas aspirino (k similaj medikamentoj), alkoholo, tabako, ĥemioterapio kontraŭ kancero, radiumado, ĝeneralkorpaj infektoj, virusoj, veneniĝoj per stafilokokoj, uremio, grava streso, gravaj traŭmatoj, grandaj

operacioj, gravaj cerbaj malsanoj, renapulma-hepata misfunkciado. *H. pylorii* estas trovebla ĉe 80% el kronikaj gastritoj k ĝia elimino ofte kuracas la malsanon.

Duodena ulcero okazas, kiam korodaj substancoj iom profunde penetras en la mukozon. Ĝi atingas pli ofte virojn ol virinojn kaj pli ofte plenaĝulojn ol infanojn. Ĉiam ekzistas troa produktado de acido/pepsino en la stomako. Kaŭzoj estas: genetika tendenco (unuagrada parencoj estas 2 ĝis 3-oble pli riskaj), tabako, aspirino, kortikosteroidoj, alkoholo (nur ĉe ciroz-malsanuloj) k *H. pylorii*. Drinkado, pipro, spicoj kaj emociaj perturboj ne pruviĝis kaŭzoj. Se oni per medikamentoj simple neŭtraligas acidecon aŭ protektas la mukozon, tiam duodenaj ulceroj facile cikatriĝas post unu-du monatoj, eĉ malpli. Tamen post unu jaro, ĉ. 80% el ili reaktiviĝos. Tamen, se oni forigas per antibiotikoj *H. pylorii*-on, tiam ulcero pli rapide cikatriĝas k reaktiviĝo reduktiĝas al ĉ 10% post unu jaro.

Stomaka ulcero ne tiel dependas de acideco, eĉ normala aŭ subnormala acideco povas okazi. Ĝi okazas plej ofte en pli aĝaj homoj k ĉiam signifas ioman riskon de transformiĝo en kanceron. Perturboj en

la stomaka peristalto k en la produktado de protektaj sekreciaĵoj estas signifaj fenomenoj. Genetiko, aspirino, tabako k *H. pylorii* estas plej oftaj el multaj kaŭzoj. Kurioze, ke ĉe moderaj konsumantoj de alkoholo, ĝi estas malpli ofta el ĉe nekonsumantoj. Sifiliso, tuberkulozo, virusoj k kancero povas manifestiĝi kiel tia ulcero. Denove, se oni uzas medikamentojn nur por cikatriĝo, tiam ulcero revenos ĉe 80% el la kazoj, post unu jaro; se oni eliminis la bacilon, tiu porcento falas al 20%.

Stomaka kancero estas ofta tumor. Genetiko montras, ke ĝi estas 3-oble pli ofta ĉe fratoj k gepatroj. Aŭtoimuna gastrito k gastrektomio kaŭzas tendencon. Oni trovis, ke pacientoj kun tia tumor estas pli ofte infektitaj de *H. pylorii* ol la ĝenerala populacio k supozeble eliminado de la mikrobo preventas la kanceron.

Medikamentoj ne facile eliminis *H. pylorii*-on, ke ofte oni devas ripeti la dozojn aŭ serĉi alian kuracilon. Ne estas tamen ankoraŭ tute klare, ĉu oni devas uzi antibiotikojn en ĉiuj kazoj. Ĝenerale oni uzas 3 drogojn samtempe, dum kelkaj semajnoj, sed unu semajna skemo dun du drogoj montriĝis efika.

Klimaktero

La aktuala tendenco pri menopaŭza hormonoterapio

D-ro Mauricio Monken Gomes

Antaŭ kelkaj jaroj, en la unuamondaj landoj, la medicina tendenco estas kuraci menopaŭzon per hormonoj.

Menopaŭzo estas la lasta menstruo, okazanta ĉirkaŭ la 50-a jaraĝo, fino de la naskpova virina kapablo. Menopaŭzo estas normala fiziologia fenomeno, sed ĝiaj konsekvencoj ne estas. Ili fariĝas patologiaj perturboj kaj tio signifas "veran menopaŭzan

sindromon", "veran endokrinopation". La simptomoj, la fizikaj kaj mensaj damaĝoj estas nepre kuracendaj.

Klimaktero, elgreke=krizo, estas la tempo en jaroj antaŭ kaj post la menopaŭzo en kiu la genera funkciado de la ovario progreseme malpli grandigigas. Nuntempe la virino jam travivas preskaŭ trionon de sia vivo en postmenopaŭza fazo.

La kardiovaskulaj malsanoj estas la ĉefa mortkialo post la ĉeso(ad-o) de la menstruoj. La infarktoj okazas similnombre en viroj kaj virinoj. En la kadro de tiuj virinoj kiuj uzas la hormonon Oestrogeno la mortnombro falas duonen! Tiu ĉi statistika konstato estas gravega.

La ostoporozo, osta malfortiĝo kun oftaj frakturoj, venas kiel dua malagrabla komplikaĵo. La ostoporo-

za terapio sin apogas je la salma kalcitonino, kalcio kaj vitamino D, sed la hormona traktado estas preventa bazo ĉar ĝi malfaciligas, ĝi prokrastas la perdon de osta maso. Per hormonoterapio la manradikaj kaj femurostaj frakturoj malpliigas 50% kaj vertebraj frakturoj 80%.

Deprimo - jen alia fantomo kiu estas evitinda (sindromo de la malplena nesto).

Metabolaj misfunkcioj aperas en tiu periodo de la virina vivo ekzemple diabeto, lipoproteinaj perturboj ktp.

Virina sekseco - oni observas falon en la libidaj impulsoj kaj seninteresiĝon pri la seksa vivo.

Atrofio - en la urina aparato okazas simptomoj de nebakteria cistito kaj misfunkcio de la urina retenkapablo. En la genera aparato ĝi originas interalie la doloran kopulacion. En la genera aparato ĝi originas interalie la doloran kopulacion. En la epidermo aperas haŭtosulkejoj kaj sekecon.

La hormona traktado

Oni uzas unu hormonon, oestrogenon, aŭ du oestrogenoj kaj progesterono, ekzemple, kiam la virino ankoraŭ havas uteron.

La aplikvojoj diversiĝas laŭ apartaj bezonoj. Ili estas tradermaj, intramuskolaj, perbuŝaj aŭ vaginaj.

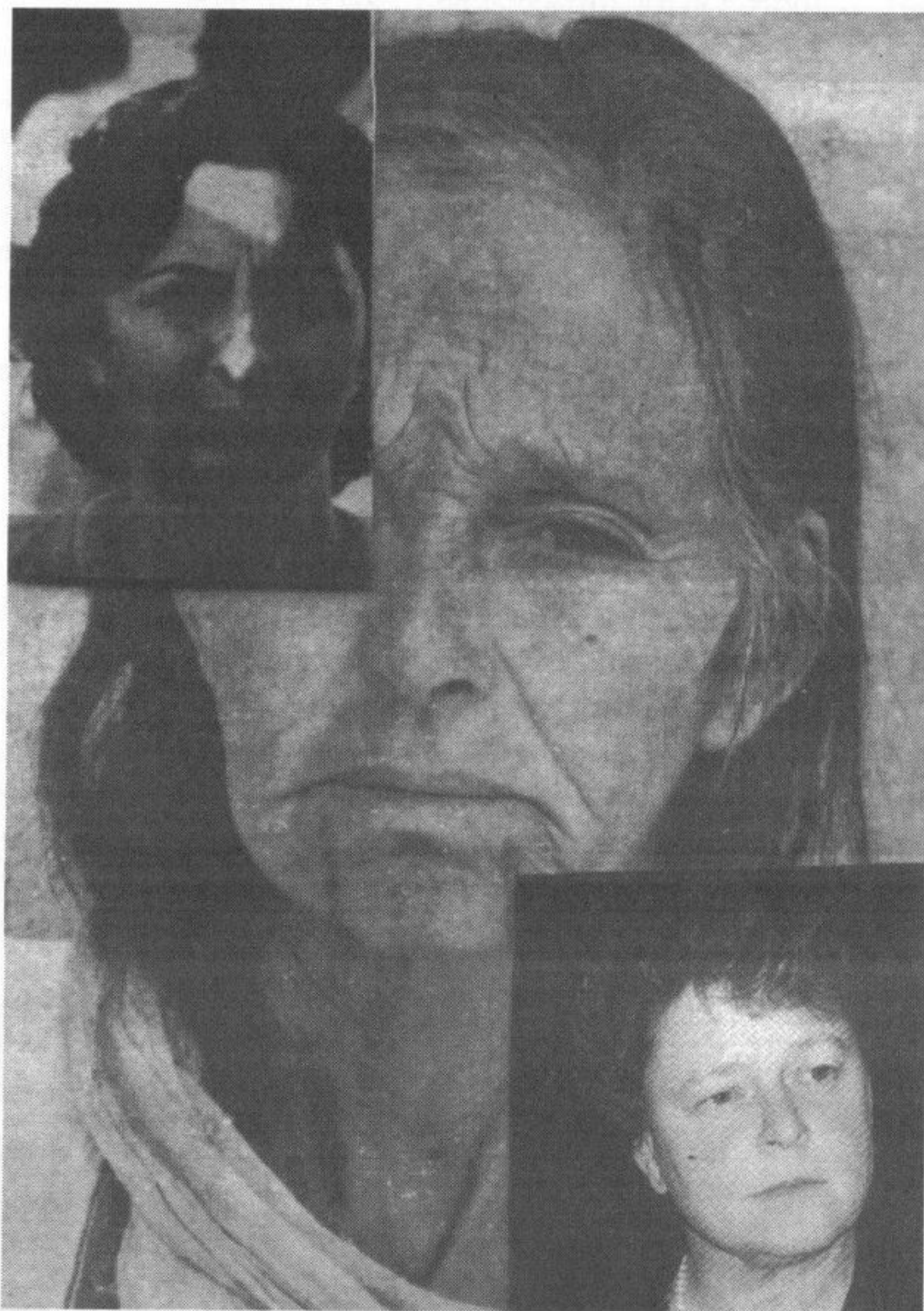
La kunigitaj oestrogenoj (komercnome Premarin, la unua kiu aperis) estas tre taŭgaj medikamentoj ĉar ili estas naturaj. Krom ili estas acetato de oestradiolo, oestriolo, tibolono kiuj estas tre uzindaj drogoj laŭ siaj specifaj indikoj.

La hormonaj skemoj estas ĉiam individualigitaj. Ne estas unika modelo de recepto por ĉiuj virinoj. Nur la

specialisto povas elekti la plej uzindan skemon, kiu estos cikla aŭ senĉesa, okazigante monatan "menstruon", aŭ ne.

La efikaj hormonaj dozoj devas esti ĉiam minimumaj.

Bazajn laboratoriajn ekzamenojn ni petas al la pacientinoj de tempo al tempo: sanga ekzameno, mamografio, ultrasonografio de la internaj seksorganoj kaj osta densometrio (ĉiam kiam eble). Ni indikas aliajn farenda-

jn ekzamenojn en specialaj kazoj.

La daŭrado de la menopaŭza terapio ne estas difinita. Ĝi ankaŭ estas individua: unu, du, kvin aŭ pli da jaroj... Unu veron ni konas bone - "la unuaj kvin postmenopaŭzaj jaroj estas la plej valoraj por la hormona kuracado".

Kontraŭindikoj ĉu ĉiuj virinoj ricevos hormonoterapion? Ne, estas kontraŭindikoj absolutaj kaj relativaj. La ginekologo decidos la ĝustan konduton.

Riskoj / Profitoj: pri endometra kancero ne estas priokupiĝo kiam ni uzas oestrogenon kaj progetagenon en la sama skemo. Pri mama kancero, la Brazila Federacio pri Ginekologio kaj Obstetiko, en 1995, informas: "La traktado per kunigitaj oestrogenoj dum dek jaroj ne prezentas riskon. Inter dek kaj dek-kvin jaroj la risko estas nesignifa. Pri progestagenoj oni ne elmontris ĝis hodiaŭ, signifan influon rilate al pligrandigo aŭ malpligrandigo de la risko.

Nehormona konduto

La klimaktera traktado estas ne nur hormona!

Nehormonajn drogojn ni uzos kiam estos severaj kontraŭindikoj.

Fizika ekzercado: estas dezirinde ke la virinoj interesiĝu pri danco, naĝado kaj marŝado. La lasta estas la plej rekomendinda.

Oni devas valorigi la seksajn rilatojn.

Dieto: en adekvata dieto estu evitataj: glicidoj (rafinita sukero), solidaj grasoj (precipe el ruĝa viando) kaj pastaĵoj (blanka faruno). Fruktoj, legomoj kaj vegetaĵoj estas manĝendaj, samkiel blanka viando: fiŝo, kokino. La sojo estas interesa manĝaĵo ĉar ĝi estas proteinoriĉa. La sengrasigita lakto estas taŭga fonto de kalcio - unu litro enhavas proksimume 800 - 1000mg. Ne trouzi kafeon.

Kutimoj: fumado kaj hormono ne kombinas. Drinkaĵoj nur modere.

Konkludo

La menopaŭza oestrogenoterapio celas oferedoni al la virinoj pli bonan vivokvaliton, eĉ plilongigi iliajn vivodaŭrojn, fari ilin pli kapablajn por la diversaj sociaj kaj personaj aktivadoj.

La graveco de la filozofio en nia ĉiutaga vivo.

Homo estas pensanta estulo. Oni nomas lin "Homo Sapiens".

Unu el la unuaj grekaj filozofoj diris: "Mi pensas, do mi estas". Alia rezonis tiel: "Ne estas la pasinteco, ĉar ĝi jam okazis. Ne estas la estonto, ĉar ĝi ankoraŭ ne alvenis. La estonto estas la limo inter la pasinteco kaj la estonto. Do ĝi ankoraŭ ne estas".

Tiel la homoj penis studi la originon de ĉio, kio ĉirkaŭas nin. Oni nomas tion filozofio, kiu estas la scienco pri la esencaj plej generalaj principoj kaj kaŭzoj de la estado.

Per la filozofio, homo estas difinita kiel racia animalo. Penso kaj racio devas ĉiam kune stari, por ke la homo estu plene humana.

Homo havas aspirojn, li ne scias ĝuste kion li volas, sed scias ja tion, kion li ne volas. Li ne volas daŭrigi estante tio, kio li estas nune; li ne kontentiĝas pri tio, kion li jam trafis.

Li penas aliigi la naturon, superi sin mem, esti racia kaj esti kapabla okazigi tiujn aliigojn. Homo pensas por agi.

Kiam li troviĝas antaŭ nekomprenebla io, la homo petas helpon al spirita mondo, al personigitaj supernaturaj fortoj, al diaj estuloj, kiuj regas la tutan mondon kaj ĉiujn aspektojn de la vivo.

Per tio, la homo kreas protektantan envolvilon, elvokas perditan paradizon, fantazias estontan paradizon, kiu estas kapabla forigi la nunan suferon kaj la timon pri la neevitebla morto.

La propra tempo estas forigita, kreante la bildon de la eterneco. Kaj tiel la homo penas trovi en la supernaturo la klarigon kaj la konsolon al la ĉiutagaj problemoj.

Tiuj kritikaj konsideroj taŭgas kiel deira punkto al la filozofa kaj scienca penso.

Apud la kompleksaj religioj, kiuj estis plifortiĝintaj, komencas ekaperi rudimentoj de sciencoj kiel medicino, astronomio kaj geometrio. Aliaj sciencoj ekaperis pli malfrue.

Dank' al filozofio, la homo lernis pensi per logiko, rezoni, fari la uzon de la racio kaj serĉi la vojon por pruvi science sian devenon kaj la celon de la vivo.

Filozofii estas mediti, studi, serĉi la kaŭzojn kaj la konsekvencojn de la faktoj, do tio estas la graveco de la filozofio en nia ĉiutaga vivo.

Kompilita de Milton Serra

Ŝajnas al mi tamen maloportuna konservi la rubrikon "spirita vivo" tia, kia ĝi unuafoje aperis. Ĝia tiklivo efikos disige, do malfortige. Preferindas - se vi celas senpartian neŭtralecon "sen fali en cenzuradon", ke vi nur menciu ĉiun pozitivan iniciaton kaj/aŭ agadon de religiulaj E-rondoj konforman al la fundamentaj principoj de esperantismo. Ĉar ja ĉiuj pretendas posedi "la veron" - inkluzive de la karaj geredaktoroj, ĉar finfine neado kaj malreligiemo ankoraŭ estas kredo... - ni ne permesu, ke nian movadon hantu la demono de malkonkordo, kiun Zamenhof ĉiel klopodis ekzorci.

Spiritistoj el la tuta mondo kongresos en Brazilio la venontan oktobron kaj mi ĝojas informi al vi, ke Esperanto enestos la eventon elstarinde kiel ĝi meritas.

Affonso Borges Gallego Soares
Dumviva Membro de UEA
FD en Niterói

NDLR - Sendube, nia eventuala malreligiemo povas esti Kredo, kiu apartenas al la spirita vivo. Ni tamen ne esprimas ĝin en la neŭtrala organo de BEL. Kontraste, via invito per Esperanto, al spiritista kongreso estas bonvena.

Kristoĉjo instruas kaj pri Esperanto kaj pri la uzado de komputiloj

(Aŭ Michael Jackson en Gondolando)

De la 8-a ĝis la 12-a de Aŭgusto, en Conjunto Nacional, unu el al plej grandaj aĉeto-centroj en Brazilo, kelk-centoj da homoj vizitis la Esperanto Ekspozicion, kie ili povis spekti la video-klipon de Michael Jackson en Esperanto, kaj la bendon de Mazi en aparatoj provizitaj de Arapua. Krome, je ilia dispono estis 3 komputiloj de Microtécnica kun Esperanto-programo lanĉita en la okazo. Tiam oni disdoni 500 faldfoliojn pri la internacia lingvo kaj la Esperanto-kurso de Universitato de Braziljo (UnB).

Sally kaj Arleta Phyllips, el Anglio, venis por viziti kaj ĉeestis vic-prezidanto de B.E.L.

La rajto je naskiĝo

Henrique A. K. Mendonça

La franca kuracisto, Jérôme Lejeune, 69 jaraĝa, profesoro en René Descartes Universitato, en Parizo, estas spertulo pri genetiko. Antaŭ kvar jaroj li partoprenis en kongreso pri feta medicino, en Brazilo, kaj donis intervjuojn plurfoje. Jen kelkaj respondoj donitaj de li al ĵurnalistoj:

- La modernaj medicinaj ekzamenoj dum la periodo de antaŭnasko, jam dum la unuaj semajnoj de gravedeco, ebligas ke oni antaŭsciu ĉu la infano alportos iun neperfektecon. En tiuj kazoj, laŭ via opinio, ĉu la gepatroj rajtas aborti?

Lejeune - Mia respondo estas ne. Laŭ mia opinio, aborto estas krimo en kia ajn cirkonstanco. La problemaj fetoj, la infanoj, kiuj naskiĝas malsanaj, portantaj Sindromo de Down, ekzemple, havas la rajton vivi; la sama rajto de la homoj konsiderataj 100% sanaj. Tiuj, kiuj defendas la aborton diras, ke la feto ene de patrino, ĉefe dum la unuaj semajnoj de gravedeco, ankoraŭ ne estas persono, ankoraŭ ne vivas. Tio estas miskompreno pri la scienco vero.

- Sed, la personoj, kiuj defendas la aborton, se la feto montras difekton, diras, ke tion ili faras cele bonon de la infano, kiu suferigus dum la tuta vivo.

Lejeune - Laŭ mia sperto, aborto solvas la problemojn de la gepatroj, ne de la filoj. Estas naiveco kredi, ke la gepatroj defendas aborton ĉar la feto havas sensolvantan problemon. Verdire ili uzas la malsanecon ekrimarkitan celante liberiĝi de infano portanta malbonan formadon.

- Kiel vi agus se vi sciis, ke via edzino gravedas je filo portanta Sindromon de Down?

Lejeune - Evidente mi neniam pensus pri aborto. Mi dediĉas mian vivon zorgi kaj varti infanojn, junulojn kaj plenaĝajn personojn portantaj Sindromon de Down. Mi klopodus helpi mian filon iri per si mem tra la vivo.

- Estas kelkaj mensaj difektoj, kiuj nur estas rimarkeblaj post la naskiĝo. Kio es-

tas hazarda ago kaj kio estas konsekvenco de ago de la gepatroj?

Lejeune - En la mensaj difektoj la responso de familio evidentiĝas laŭ du kazoj: alkoholemo kaj memdrogemo. Alia devo de la socio estas postuli, ke la virinoj estu vakcinitaj kontraŭ Rubeolo, eĉ antaŭ pensi havi filon.

- Ĉu la aĝo de la patrino influas kiel riska elemento?

Lejeune - La ideala periodo por gravedeco situiĝas inter 20 ĝis 35 jaraĝo. La gravedeco estas tute malkonsilinda antaŭ 15 kaj post 40 jaraĝo. Tiuj estas pruvitaj riskaj periodoj. En Sindromo de Down, virino kun 20 ĝis 30 jaraĝo havas eblecon unu el du mil naskigi filon difektan. Se ŝi estas tre juna aŭ pli ol 40 jaraĝa, tiu risko atingas 2% (du por cent). Se ni deziras malpliigi la oftecon de Sindromo de Down, sufiĉas konsili al la patrinoj rezigni gravediĝi tro frue aŭ tro malfrue.

Historio: En la 1950-a jaro Jérôme Lejeune rimarkis, ke la portantoj de Sindromo de Down (misnomata en okcidento Mongolismo) havas unu plian kromosomon ol la ĝeneralaj personoj. Estis la unua fojo, ke oni ekrimarkis en la homo malsanecon devena de kromosoma anomalia. Antaŭe, en 1866, tiu Sindromo estis identigita de John Landgon Down.

Infana logiko

May Bijleveld

Al 5-jara knabino estis granda plezuro Observi ĉion de la ĉirkaŭa naturo.

Tre plaĉis al ŝi la longa promeno Al kampo distance de ŝia ĝardeno.

Tiu vasta senarba erikejo Estis por ŝi belega ludejo.

Ŝi tute ne konis la maron, Sed ŝatis observi arbaron

Kiu antaŭ la domo troviĝis, Speciale kiam la branĉoj moviĝis.

Kiel bele la arboj balancas! Ŝajnas ke ili ja dancas.

Kiam la arboj tiel movas La vento forte blovas.

Plaĉis al ŝi la impona sento De la blovo de fortega vento.

Iam Paĉjo, kiu sur la kampo promenis Tre laca de tie revenis.

Kaj diris:

“Vento super erikejo, kia teruro! Tio ne plu estas plezuro”.

Ŝi miris:

“Tie vento blovi ne povas.

Estas arbo neniu, kiu ĝin movas!”

Jen la saĝo De tiu aĝo.

Alian tagon tiu sama knabineto iris kun sia patrino al proksima urbo por fari aĉetojn. Tio estis neofta plezuro. Atente ili rigardis la novaĵojn en pluraj vitrinoj. Ankaŭ ĉe vendejo de subvestoj kaj tie ŝi vidis ion kion ŝi neniam vidis: du duonglobetoj kune, kun bela bordaĵo ĉirkaŭe kaj kelkaj rubandoj. Ĉarma objekto. Ŝi rigardis, rigardis, pensis kaj... subite komprenis kaj ekriis: “Panjo rigardu! Ĉapeto por ĝemeloj!”

Ŝia patrino neniam uzis tian objekton, ĉar ŝi ne estis tre dika kaj en tiu tempo la ina modo postulis kiel eble plej platan korpon, kaŝante la naturajn “montetojn”.

Kiel praktiki neŭtralecon kune kun libereco?

May Bijleveld

Ĉu vi jam aŭdis la sekvantan historion? Okazis ke: iu demandis al pastro: "Ĉu mi povas fumi kiam mi estas preĝanta?" Respondo: "Tute ne! Vi devas koncentriĝi profunde kaj ne okupiĝi pri aliaj aferoj". "Bone, mi komprenas. Sed ĉu mi povas preĝi kiam mi estas fumanta?". "Ah, jes, preĝi vi ĉiam povas en iu ajn momento".

Simila problemo ekzistas inter la esperantistoj.

Esperanto estas por ĉiuj, de ĉiaj rasoj, de ĉiuj religioj aŭ politikaj partioj. Ĉiuj havas la rajton disvastigi siajn ideojn pere de Esperanto tra la tuta mondo.

Sed dum la kunvenoj de Esperanto, landaj, regionaj aŭ lokaj, la celo estas: ekkoni kaj kunlabori kun esperantistoj el aliaj lokoj por praktiki kaj disvastigi Esperanton kaj diskuti la metodojn de instruado kaj disvastigo.

Tre gravaj estas ankaŭ la paroladoj pri ĉiaj temoj, kun tempo por fari demandojn je la fino de la parolado. Tiel la ĉeestantoj ne nur pli bone konas unuj la aliajn kaj lernas nekonatajn faktojn, sed ankaŭ ili devas klopodi paroli bone

Esperanton kaj lerni novajn fakajn vortojn.

Sed tiuj paroladoj ne povas propagandi unu religion aŭ politikan partion ĉar tiuokaze ili forigus alipensantojn. Niaj esperantaj kunvenoj devas unuigi, ne separi. Ni devas respekti la ideojn de aliaj.

Same naciaj Esperanto-organizoj devas okupiĝi nur pri Esperanto kaj ne povas elstarigi iun ajn religion aŭ politikan partion. Esperantujo necesas ĉiujn.

Aliflanke tio ne signifas ke religioj kaj politikaj partioj ne povas uzi Esperanton por disvastigi siajn ideojn... Ili povas organizi siajn proprajn kunvenojn. Se tiuj okazas en sia propra lando, tiam ili ne bezonas Esperanton. Sed en internaciaj kunvenoj, organizitaj por diskuti religion aŭ politikon, ili povas uzi Esperanton, ĉar *en tiuj kunvenoj Esperanto ne estas la celo, sed la ilo de komunikado*.

Krom kongresoj kaj seminarioj ekzistas aliaj manieroj por interŝanĝi ideojn: la internaciaj revuoj kiuj ne okupiĝas pri la movado de Esperanto, sed uzas Esperanton por ĉiuj temoj kiel MONATO, KONTAKTO,

EVENTOJ, VERDIRE kaj aliaj. Tiuj publikigas artikolojn verkitajn de personoj el la tuta mondo kaj akceptas reagojn de legantoj el pli ol 115 landoj. Tiel okazas tre interesaj internaciaj debatoj.

Ekzakte tio estas la celo de Esperanto: servi ĉiujn kaj solvi problemojn, klopodante unue bone aŭskulti (aŭ legi) kaj kompreni la vidpunktojn de la aliaj kaj respondi per bone pripensitaj argumentoj. Ne por venki la debaton, sed por kune alveni al plej bona solvo. Ofte la vero kuŝas en la mezo.

Bataloj de argumentoj devas anstataŭi batalojn de armiloj.

Tio estis la ideo de Zamenhof.

Resumo:

Esperantaj organizoj ne povas propagandi unu specialan religion aŭ unu politikan partion malprofite al la aliaj.

Religioj kaj politikaj partioj povas propagandi kaj uzi unu internacian lingvon: Esperanton (unuigante ĉiujn).

Esperanto - fakultatoj

Euclýdes Geraldís de Carvalho*

Certe ĉiuj scias kiom malfacilas trovi homojn, kiuj volas studi Esperanton.

Brave oni anoncas "kurso de Esperanto kun 25 lernantoj", "kurso kun 30, 20, 10" aŭ malpli.

Kelkaj el tiuj kursoj sukcesas, kelkaj alvenas al la fino kun malmultaj unuopuloj. Poste, ofte, malaperas la diplomitoj... kaj venas nova kurso. Mi mem, de multaj jaroj vivas tion. Tio ĉi tie dirata ne estas pesimismo, estas realismo.

Sed kion fari? Fakte "ni semas kaj semas, neniam laciĝas, pri l'tempoj estontaj pensante. Cent semoj perdiĝas, mil semoj perdiĝas, ni semas kaj semas konstante". Ne estas pesimismo.

- Kial la homoj, plejmulte, ne volas studi Esperanton?

- Ĉar por ili ne ekzistas intereso (intereso ne estas nur fiafero).

Grandega intereso ekzistus se, ekzemple, Esperanto estus lingvo por la poreniraj ekzamenoj de la fakultatoj.

Tamen, nur povas partopreni tiajn ekzamenojn lingvoj devige instruataj en la 1-a kaj 2-a gradaj lernejoj de Brazilo (devige - ĉi tie loĝas la diferenco).

Tion ja diras la Leĝo 5540, de la 28-a/11/1968, Art. 21: la porenira ekzameno,

aludita en la litero "a" de la Artikolo 17, ampleksas la komunajn konojn de la diversaj formoj de la 2-a grada instruado..."

Tion same diras la Dekreto 68908, de la 13-a/07/1971, kiu reglamentis la cititan leĝon, per sia Art. 6-a: "la ekzamenoj por eniri en la fakultatojn devas enhavi nur la devigajn lernobjektojn de la mezgrada instruado..."

Okazas ke Esperanto ne estas lernobjekto de la brazilaj lernejoj (malpli deviga).

Se Esperanto povus partopreni la fakultatajn ekzamenojn, respondu, bonvolu, ĉi tiun demandon: "kiu lernanto preferus ekzameniĝi en pli malfacila lingvo, se li povus ekzameniĝi en pli facila? Ne nur pli facila, sed ankaŭ pli bela, pli moderna kaj "pli neŭtrala". Se tio okazos, neniun retenos Esperanton.

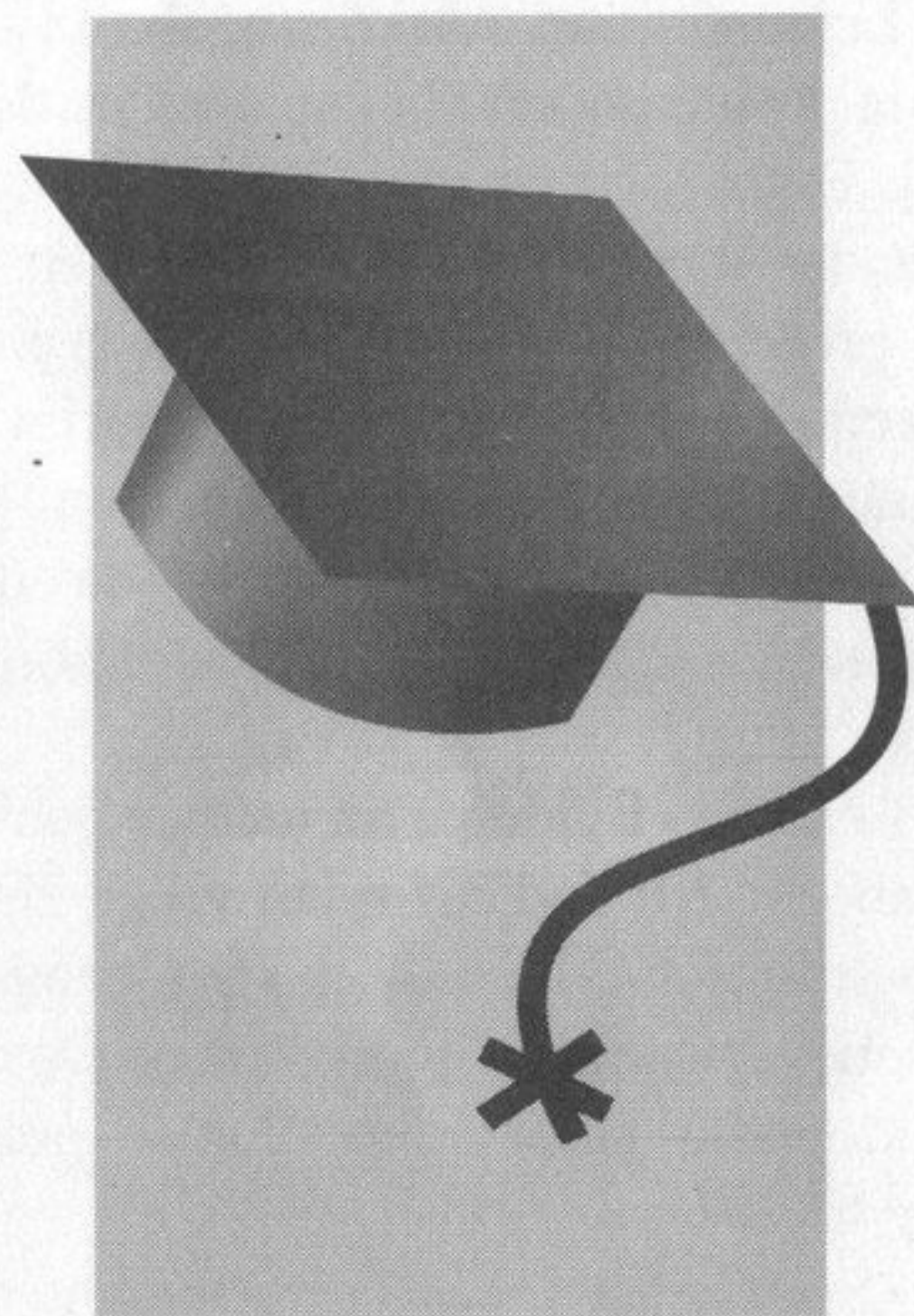
Ĉiutage oni vidas sur la stratoj, matene, posttagmeze kaj vespere, nekalkuleblan nombron da gelernantoj subbrakumantaj siajn kajerojn, irantaj al la lernejoj.

Brazilo havas pli ol 15.000.000 (dek kvin milionoj) da gelernantoj en la 1-a kaj 2-a gradaj lernejoj, kalkulante nur tiujn,

kiuj studas ekde la 5-a studserio. La diferenco estas giganta.

Oni serĉu la Nacian Konsilantaron pri Edukado kaj oni petu (almenaŭ petu) la justan lokon por Esperanto en niaj lernejoj.

*Emerita instruisto kaj direktoro de lernejo

Vi sendube rimarkis ke la 4 centraj paĝoj de la lasta Brazila Esperantisto "apartenis" al BEJO (Brazilo Esperantista Junulara Organizo). De pluraj jaroj kaj ĉar BEJO suferas pro diversaj malfacilaĵoj, BEL pretis helpi al la "estonteco de nia movado" kiu kompreneble enkarniĝas ĉe la tiel nomataj junuloj. Jam en la 29-a BEK de San-Paŭlo ni cedis spacon, ni provis kunhelpi per ĉiuj eblaj manieroj. Laŭ konstatablaj faktoj la 14-a BEJK restis pli ol lama, kaj la lamado plu daŭras, bedaŭrinde. En la 31-a BKE en Juiz de Fora, la junularo, eble aro el deko, post "longaj

BEJO atendas vian kontribuon! Sendu vian materialon al C.P. 840 20001-970 Rio de Janeiro-RJ

debatoj" fiere decidis resti sendependaj, t.e. decidis mastrumi mem siajn malfacilaĵojn, ekster BEL! Ni (pli maljunaj homoj) perfekte kapablas kompreni la famajn "konfliktojn inter la generacioj" kaj ĉar ni ankaŭ jam estis junaj, ni, per niaj netransdoneblaj spertoj, rajtas konjekti ke multaj polmobatoj sur junulaj sidvangoj perdiĝas, antaŭ ol atingi la estontecon. Tamen, ni esperas ke venontnumere kun alveno de materialo, kiun ni ne ricevis ĝis nun, la centraj paĝoj denove estos "BEJO INTER NI" lige al "NI LABORU KUNE" kaj "NI EFEKTIVIGU KUNE".

Kio estas kvin pinta stelo de Esperanto?

Sírio Silva*

1- Ĝi estas Esperanto Klubeto tre efika kaj facile organizebla.

2- Ĝi anstataŭas la famajn Esperanto-Klubojn, kies adresoj estas ordinare en la poŝto de la koncernaj prezidantoj, kaj neniam funkcias.

3- Ĝi konsistas esence el KVIN homoj, geamikoj, kiuj kunvenas du horojn unu fojon semajne en domo de unu el la membroj kun aprobo de la koncerna edzo aŭ edzino. La unua horo por lernado kaj la dua por praktikado celante plian perfektigon.

4- La buĝeto konsistas el monata kontribuo. La nia estas kvin realoj. Tiu monsumo sufiĉas por aligi ĉiujn al BEL, du al UEA en kategorio MA por ke ili fariĝu Delegito aŭ Fakdelegito laŭ la Regularo kaj konsento de la Ĉefdelegito. Sufiĉas ankaŭ por mendi Perkoresponda-kurson, legolibrojn kaj vortarojn de la Libroservo

de BEL. Aboni revuojn kaj gazetojn. Ceterajn elspezojn kiel renkontiĝajn kaj kongresajn vojaĝojn, ĉiu faras propra konte laŭ sia povo kaj deziro. En decembro ni aniĝas al BEL por la sekvanta jaro.

5- Delegito aŭ veterano fariĝas prezidanto, rolas aŭ atribuas la ceterajn taskojn, nome, sekretario, kasisto, instruisto. La kunvenoj ne postulas protokolon. Kursanoj kaj vizitantoj estas ĉiam bonvenaj.

6- Ĝi pravigas kaj apogas la superajn instancojn de UEA, KONGRESOJN, TEJO, BEL, BEJO, KONSILANTARON kaj Ŝtatajn Asociojn. Nepre partoprenas regionajn renkontiĝojn kaj naciajn Kongresojn.

7- BEL numerigos la KPStelojn en la lando kaj formos adresaron kiuj tre faciligas la korespondadon kaj ŝparas tempon, materialon kaj poŝtmarkojn.

8- La Prezidanto de Brazilo Esperanto Ligo donis la verdan signon dum la 31-a Brazilo Kongreso en Juiz de Fora por la funkciado de ĉi tiu praktika sistemo. La nova Prezidantino S-ino Symilde Schenk Ledon ankaŭ aprobis ĝin laŭ sia bulteno Regione n-ro 3 en 1993 kiel ĉefdelegito de UEA.

9- Inĝeniero Cyro Barbosa Lima el Barra Mansa fondis la duan en sia urbo Barra Mansa. D-ro Alcyr Guedes de Almeida fondis la trian en Taubaté, ambaŭ en 1993.

10- Kuniĝu la fratoj, plektiĝu la manoj. Antaŭen kun pacaj armiloj! NI LABORU KUNE, FRATOJ AMATAJ, POR ESPERANTO, POR LA HOMA-RO, POR PLI BONA MONDO!

*UEA-Delegito

Konsorcio

Grupo de esperantistoj de Brasília kreis Konsorcion por akiri PIV, PAG, KIEL DIRI?..., LA FENOMENO ESPERANTO kaj ESPERANTO: LINGVO-LITERATURO-MOVADO. Estas grupo de 5 kotizuloj kiuj lotumas inter si la 5 librojn ĉiumonate, tiamaniere ke post 5 monatoj ĈIUJ estos ricevintaj ĈIUJN 5 LIBROJN - je tre malpezaj monataj partopagoj! Oni povas formi grupon de 3, 4, 5 aŭ pli da homoj, kaj oni povas elekti, kompreneble, aliajn titolojn. La KONSORCIO estas administrata de la kotizuloj mem, sen interfero de Ligo.

Baza didaktika minimumo

Sylla Chaves

En la Brazilia Kongreso de Esperanto ĵus okazinta en Juiz de Fora mi faris prelegon pri la graveco de iu "Baza esperanta vortprovizo", kiu fortikigus la unuecon de nia lingvo. Mi tiam menciis, ke mia propono al la esperantistaro konsistas el kvin 700-morfemaj listoj laŭ malkreskanta ordo de graveco, facileco kaj ofteco.

Pluraj aŭskultantoj petis, ke mi sendu kopion de la listoj al Brazilia Esperantisto.

Jen do la unua listo, kun tiuj vortoj, kiujn, pro sia graveco, oni devas konsideri BAZA DIDAKTIKA MINIMUMO. La prezento kaj pravigo de la kvin listoj baldaŭ aperos en libreto, kiun mi nun preparas.

Ĉi tiu listo enhavas:

a) 200 morfemoj, kiujn mi konsideras prioritataj - skribitaj per substrekitaj majuskuloj (ekzemple: AMIKO, PAROLI);

b) 150 morfemoj - skribitaj per majusk-

loj aŭ substrekitaj, kiuj kompletigas la 350 oftegajn kaj facilegajn morfemojn (ekz: SEMAJNO, kuri);

c) 350 aliaj morfemoj - skribitaj per minuskloj sen substreko, kiuj estas iomete malpli oftaj kaj facilaj (ekz: lundo, letero).

La 180 strukturaj morfemoj en ĉi tiu listo estas indikitaj per asterisko (ekz: KAJ*, IAM*, apud*, kies*).

aŭto	-A
aŭtobuso	-aĉ*
aŭtomobilo	AĈETI
aŭtuno	-AD*
avo	adreso
baldaŭ*	aero
bati	afabla
batali	AFERO
bazo	agi
bedaŭri	agrabla
BELA	aĝo
besto	ajn*
BEZONI	-AĴ-*
BILDO	AKCEPTI
bileto	akvo
birdo	AL*
blanka	ALIA*
blua	almenaŭ
bo-*	ALTA
BONA	AMI
bordo	amaso
brako	ambaŭ*
brili	AMIKO
brui	-AN-*
bruli	angulo
buso	ANKAŬ
CELO	ANKORAŬ
CENT*	anstataŭ
CERTA	-ant-*
ĈAMBRO	ANTAŬ*
ĉapelo	aparato
ĈAR*	APARTA
ĈE*	apenaŭ
ĈEF-*	APERI
cêvalo	aprilo
ĈI*	apud*
ĉia*	-AR-*
ĈIAM*	arangĝi
ĉie*	arbo
ĉielo	arto
ĈIO*	artikolo
ĈIRKAŬ*	-AS-*
ĈIU*	asocio
ĈU*	-at-*
DA*	ATENDI
DANKI	ATENTA
DAŬRI	AŬ*
decidi	aŭdi

DEK*	FACILA
dekstra	fajro
DEMANDI	fako
dento	fakto
DEVI	fali
DEZIRI	FAMILIO
dio	FARI
diablo	februaro
difini	feliĉa
dika	fenestro
dimanĉo	fero
DIRI	FERMI
direkti	festi
DIS-*	filo
diskuti	FINI
DIVERSA	fingero
DO*	fiŝo
doktoro	FLANKO
dolĉa	floro
doloro	flugi
DOMO	FOJO
DONI	FOR*
DORMI	FORGESI
DU*	FORMO
dubi	FORTA
DUM*	frapi
-E*	FRATO
-EBL-*	fraŭlo
-EC-*	fremda
EĈ*	FRUA
EDUKI	frukto
-EG-*	funkcio
-EJ-*	fuŝi
EK-*	gaja
ekskursi	gajni
gazeto	gazeto
	GE-*
EKSTER*	glaso
ekzemplo	GRANDA
ekzisti	gratuli
EL*	GRAVA
ELEKTI	grupo
-em-*	gvidi
EN*	ĝardeno
erari	ĝenerala
ESPERI	ĝi*
ESTI	ĝis
-ESTR-*	ha!*

halti	JUNA
haro	junio
HAVI	justa
HEJMO	ĵaŭdo
hela	ĴETI
HELPI	ĵus*
HIERAŬ	KAJ*
historio	kalkuli
ho!*	KAMPO
HODIAŬ	KANTI
HOMO	kapo
HORO	kapabla
hotelo	KAPTI
hundo	kara
-I*	karoto
IA*	karto
IAM*	kaŝi
-id-*	kato
IDEO	kaŭzo
IE*	kazo
-IG-*	KE*
-IĜ-*	KELKA
-IL-*	KIA
ILI*	KIAL*
imagi	KIAM*
-IN-*	KIE*
-IND-*	KIEL*
INFANO	kies*
informi	KIO*
instrui	KIOM*
-int-*	KIU*
INTERESI	KLARA
interna	klaso
inviti	klopodi
IO*	klubo
IOM*	KNABO
IRI	kolo
-IS*	kolekto
-ism-*	koleri
IST-*	koloro
-it-*	KOMENCI
IU*	komerci
-j*	komitato
JAM*	KOMPENI
januaro	komuna
JEN*	kongreso
JES*	konkreta
julio	KONSENTI

KONSILI	materialo	OL*	presi	SEN*	teruro
konstrui	MEM*	-ON-*	PRESKAŬ	SENDI	TIA*
kontato	membro	ONI*	PRETA	senti	tial*
kontenta	MEMORI	onklo	prezo	SEP*	TIEL*
KONTRAŬ*	merkredo	-ont-*	PREZENTI	septembro	timi
kontroli	METI	OPINII	prezidi	SERĈI	TIOM*
koro	metodo	ordo	PRI*	serio	tiri
korpo	MEZO	ordinara	primtempo	servi	TIU*
korto	mezuri	ordoni	PRO*	SES*	TRA*
KOSTI	MI*	orelo	problemo	SI*	traduki
kovri	MIL*	organizi	produkto	SIDI	TRANĈI
KREDI	militi	-OS*	profunda	signifi	trankvila
kreski	minus*	-ot-*	programo	silenti	TRANS*
krii	MINUTO	ovo	PROKSIMA	simila	TRE*
KROM*	miri	paco	proponi	SIMPLA	TRI*
KUIRI	momento	PAGI	propra	SINJORO	TRINKI
kulturi	MONO	paĝo	provi	sistemo	TRO*
KUN*	MONDO	pano	publiko	situacio	trovi
kuri	monto	PAPERRO	punkto	skatolo	TUJ
kuraĝa	MONTRI	PARDONI	PURA	SKRIBI	turni
kurso	MORGAŬ*	PAROLI	radio	SOLA	tuŝi
kuŝi	morti	PARTO	RAJTO	somero	TUTA
kutimo	MOVI	PASI	RAKONTI	soni	-U*
kvankam*	MULTA	paŝi	RAPIDA	speco	-UJ_*
KVAR*	muro	PATRO	raporti	speciala	-UL-*
kvazaŭ*	muziko	peco	RE	sperta	-um-*
KVIN*	-N*	peni	regi	sporto	universala
LA*	NACIO	pendi	regiono	stacio	universitato
LABORI	NASKI	PENSI	regulo	STARI	UNU
lago	naturo	PER*	reklami	stato	URBO
lakto	NAŬ*	perfekta	rekomendi	STRATO	-US*
LANDO	nazo	permesi	rekta	studi	UTILA
LASI	NE	PERSONO	renkonti	stulta	UZI
LASTA	NECESA	PETI	RESPONDI	SUB*	vagono
laŭ	neĝo	PIEDO	RESTI	suferi	valori
lavi	nek*	plaĉi	RICEVI	SUFIĈA	varma
leciono	nenia*	plano	riĉa	sukcesi	veki
LEGI	NENIAM*	planko	ridi	sukero	VENI
LERNI	nenie*	PLEJ*	RIGARDI	suno	VENDI
letero	NENIO*	PLENA	RIMARKI	super*	vendredo
LEVI	NENIU*	plendi	rimedo	supozi	vento
LI	nepra	plezuro	ripeti	SUPRO	VERA
LIBERA	NI*	PLI*	ripozi	SUR*	verda
ligno	nigra	plori	RIVERO	ŝafo	verko
LINGVO	NOKTO	PLU*	ROMPI	ŜAJNI	VESPERO
linio	NOMO	plumo	pondo	ŜANGI	vesto
lito	nombro	poemo	pozo	ŝati	vetero
literaturo	normala	pomo	puĝa	ŜI	VETURI
LOĜI	NOVA	popolo	sabato	ŜIPO	VI*
LOKO	novembro	populara	salono	ŝiri	viando
LONGA	NU!*	POR*	salti	ŝtato	VIDI
LUDI	nubo	pordo	SALUTI	ŝtono	vilaĝo
lumi	numero	PORTI	SAMA	tablo	vintro
lundo	NUN*	POST*	sana	TAGO	VIRO
MAL-*	NUR*	postuli	sango	TAMEN*	vitro
MANO	-O*	poŝto	sata	tasko	VIVI
MANĜI	-obl-*	POVI	SCII	teatro	vizaĝo
maniero	ofico	prava	scienco	telefono	viziti
MANKI	ofta	precipa	se*	televidi	vojo
maro	OK*	preferi	sed*	temo	VOJAĜI
marko	OKAZI	prelegi	SEĜO	TEMPO	VOLI
marto	oktobro	premi	sekvi	TENI	voki
maŝino	okulo	PRENI	semajno	tero	VORTO
MATENO	OKUPI	prepari			ZORGI

Pixinguinha (Piŝinginja)

Lia nomo estis Alfredo da Rocha Viana Filho sed lia avino, eks-sklavino, nomis lin Pizindim' kiu signifas "bonan knabon" en la afrika dialekto. La knabaro en Piedade, kvartalo de Rio de Janeiro, kie li naskiĝis, alnomis lin Bexiguinha (Beŝinginja) pro la markoj lasitaj de variolo en lia vizaĝo. Iom post iom la du moknomoj kunfandiĝis kaj fariĝis Pixinguinha. Per tiu ĉi alnomo li famiĝis.

En la 23-a de aprilo 1898 li naskiĝis.

Lia patro estis flutisto kaj federacia oficisto. Li tre multe apogis la inklinon de la knabo en la arto de muziko. Ofte lia patro hejmenvenigis muzikistojn por ludo kaj al la knabo tre plaĉis aŭdi la valsojn kaj aliajn muzikaĵojn.

Pixinguinha studis en Kolegio San Bento, kie li frue jam muzikis dum la mesoj. Poste, li mem komponis plurajn Mesojn.

Dek du jaraĝa li jam ludadis gitareton, bastrumpeton kaj fluton. Nur dek kvarjara li gajnis kontrakton por ludi kiel flutisto en ensemblo. La originala sono kiu eliris el lia fluto, meritigis lin enspezi en tiu tempo, po ses mil rejsoj tage. Tiam, li fariĝis konata inter la bohemiuloj, kaj ludadis en pluraj lokoj kiel teatroj, kazinoj... Li organizis la ensemblon "La ok Majstroj" kaj tiu ensemblo ludadis en la atendejo de kinejo "Palais".

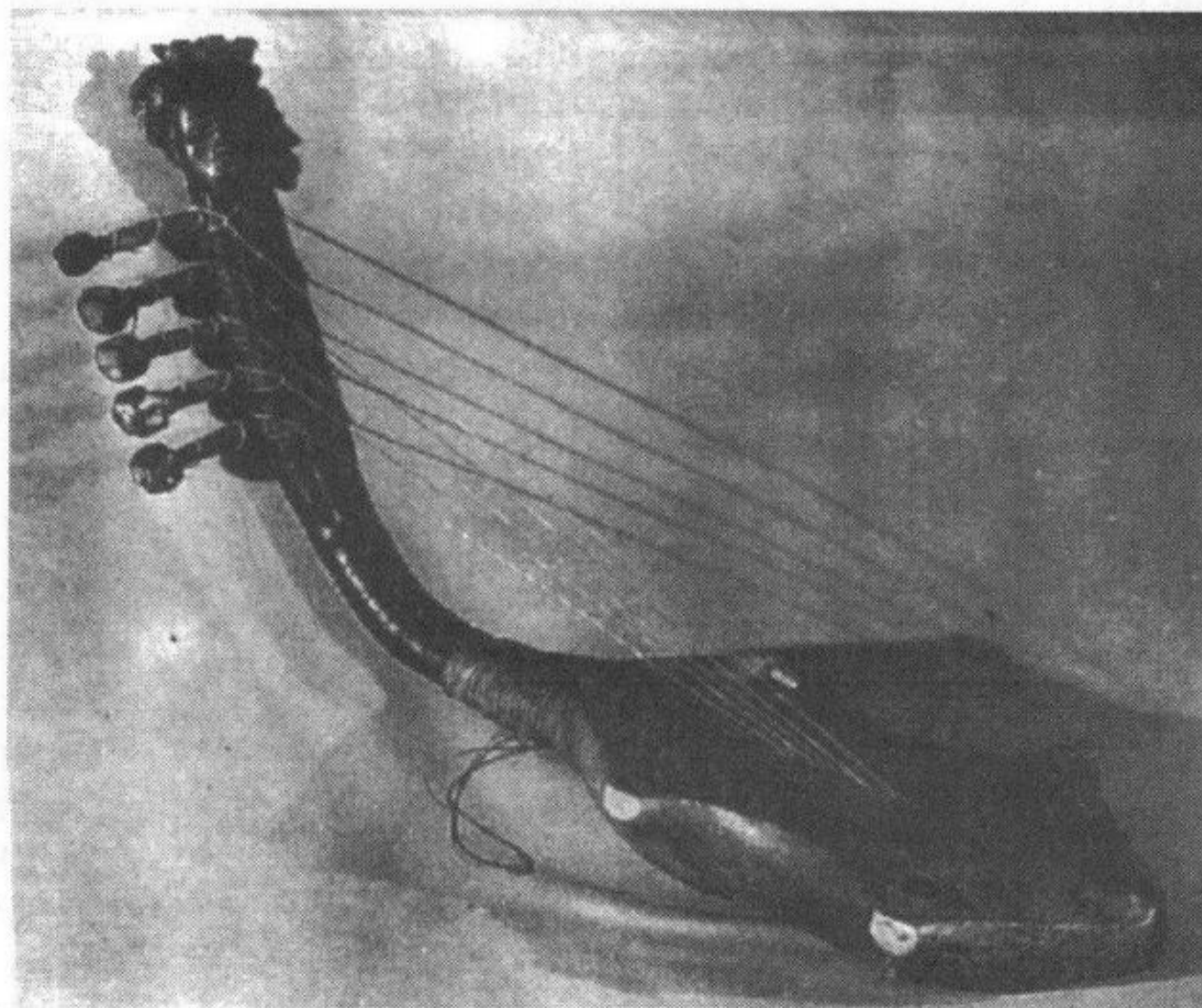
La vibranta kaj ekzotika sono de "La ok Majstroj" agitis la publikon al kutimiĝinta al la erudicia muziko. La originaleco de tiu ensemblo allogis ankaŭ aliajn muzikistojn; kaj eĉ Rui Barbosa fariĝis unu el la admirantoj de tiu "La ok Majstroj".

En tiu tempo Pixinguinha jam estis komponinta la polkon "Lampiro ridetanta"; la sambon "Mi tuj diros"; la valson "Rozo"; la ploretan "Vi suferas ĉar vi volas".

En la jaro 1922 tiu ensemblo gajnis vojaĝon al Parizo; kaj la programita tempodaŭro de tiu prezentado, kiu devus daŭri unu monaton, etendiĝis ĝis ses monatoj!...

Poste, en la jaro 1928 la ensemblo "La ok Majstroj" finiĝis kaj stariĝis la Orkestro Pixinguinha-Donga. Dum tiu periodo Pixinguinha komponis kelkajn tangojn kaj aliajn muzikaĵojn: Bohemia virino, Karesema, Kiu diris, Plumkrura nizo, Lamento... Kiam li lanĉis "Lamento", ĝi estis kritikata ĉar estis tro moderna por la epoko.

En 1946, post multaj sukcesoj, vojaĝoj, prezentadoj en radistacioj, sonbendoj lanĉitaj en Usono, aranĝoj por la orkestrestro Leopold Stokowski, ktp. Pixinguinha forlasis la fluton kaj ekludadis saks-tenoron. Li ankaŭ aranĝis komponaĵojn laŭ la tembroj de la orkestro-instrumentoj por pluraj karnavalaj muzikoj: "Viaj haroj ne neas", "Bela brulino",

"Ridi Pajaco", ktp.

Krom la ensemblo "La ok Majstroj" kaj "Orkestro Pixinguinha-Donga", li organizis aliajn: "Grupo de Malnovuloj"; "Orkestro Diablo de la Ĉielo".

En 1964 li suferis korinfarkton kaj devis resti 20 tagoj en hospitalo; tiam, li komponis 20 muzikojn, preskaŭ ĉiuj valsoj, inter ili: "Harmonio de floroj"; "Tio estas vivi"; "Tion oni ne faras", ktp. Tiu forta infarkto tute ŝanĝis lian vivadon: ne plu cigaredon, ne plu viskion, nur mineralakvon.

Oni kredas, ke li komponis pli ol 400 muzikaĵojn, tiuj nur por muzikinstrumentoj.

Okaze de sia 70-a naskiĝa datreveno

(1968) oni multe omaĝis lin: grandtitoloj en ĵurnaloj, speciala sesio en la Asembleo; ekspozicio pri lia vivo en la Muzeo de la Bildo kaj de la Sono (kie li gravuris sur la trotuaro de la famo siajn manojn; lanĉo de disko LP "Antikvaj Homoj" kun muzikoj luditaj de li. "Tiel li fariĝis en alta sfero, vivanta monumento de la brazila kultura muziko".

En la 17-a de februaro 1973, vespere, li mortis subite en la sakristio de Preĝejo Nia Sinjorino de la Paco, en kvartalo Ipanema, Rio de Janeiro, kie li ĉeestis baptifeston. Miloj da homoj akompanis lian entombigon kantante "Karesema-n".

Al la pionireco de Pixinguinha oni ŝuldas la kreadon de la brazila populara orkestro.

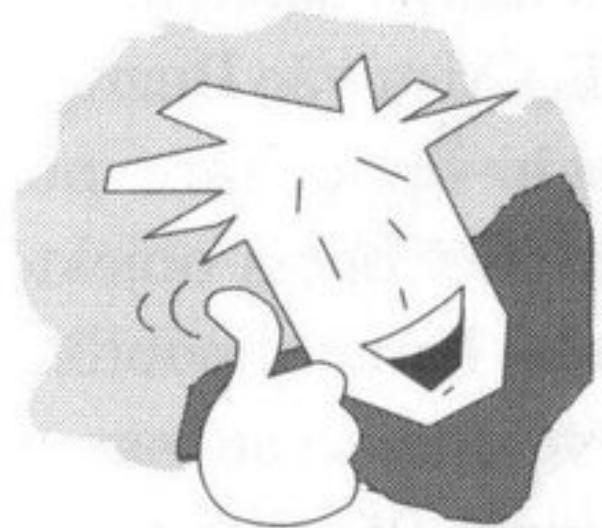
Pixinguinha, laŭ la muzik-kritikisto J. L. Ferrete, "estas kreinto de originalaĵoj ankoraŭ ne supozitaj de la kulturistoj de la brazila muziko". Diras Ferrete ankaŭ: "se li estus naskiĝinta en Usono, sciu hodiaŭ li estus internacia legendo, ĉiam eterna monumento de la populara muziko". Jakobo do Bandolim aldonas: "la muzikoj de Pixinguinha estas devigaj en la repertuaro de iaj "Chorão". Ili prezentas instruadon pri tekniko kaj harmonio".

Kuriozaĵo: la nuntempe fama "Karesema" nur du partojn havis kaj pro tio ĝi restadis en la kesto jaron post jaro... ĉar ploreto kiu sin respektas, devas havi tri partojn.

Rimarko: ĉi tiun temon ni prezentis dum la 16-a Renkontiĝo de Esperantistoj de Paraíba Valo en Guaratinguetá (SP) kaj la triopo "Dieso" per du gitaristoj (Benedito Alexandre kaj Devani Viana) kaj mandolinisto Wilson Deslandes ilustris la prelegon po tri intervaloj ludante la jenajn muzikojn de Pixinguinha: "Pacienca", "Vi suferas ĉar vi volas", "En tiu tempo", "La ok Majstroj", "Rozo", "Lamento" kaj "Karesema".

Denise Deslandes

Brazilo

Septembro:
17/09/95

2a E-Renkontiĝo de Granda Rio (Jacara e p a g u á).

Temo: "La Esperanto-Movado de Rio de Janeiro kaj ĝia integriĝo".

Oktobero

12-15/10/95

8a Sudbrazila Renkontiĝo de Esperanto (Temo: "Aspektoj Historiaj de Esperanto") kaj III-a Interlanda Konferenco pri Instruado (Temo: "Uzo de Modernaj Rimedoj por Instruado de Esperanto") - Campos de Jordão, SP.

13-15/10/95

9a Esperanto Renkontiĝo de Nordoriento (Temo: "Esperanto en Nordoriento. Kion vi faras por Esperanto en via Urbo kaj Regiono?") - Muritiba, BA.

Novembro

3/11/95

23a Esperanto-Renkontiĝo de Sudparaíba Valo - Taubaté, SP (konfirmota).

Decembro

14-17/12/95

Esperanto-Renkontiĝo de Ŝtato Paraná (Temo: "Paranao ene de la Amerika Agado") - Foz do Iguaçu, PR.

22a Esperanto-Renkontiĝo de Sudparaíba Valo

Ĉe "Colégio Sulparaibano", en Paraíba do Sul, la 3-an/09/95 okazis plia renkontiĝo de la Valo, en ŝtato Rio de Janeiro, kun variaj programeroj, je ĉeesto de

kvardek personoj. La kunvenoj temis pri Delegita Reto, Regiona Agado, Multnive-la Merkato kaj Esperanto, Novaj Perspektivoj por E-Instruado en Brazilo, Kiel funkcias la akvo-purigejo, krom prezento de la videobendo EKO-KRIO de Aragvaĵo ĵus premiita dum la 80-a UKE en Tampere. Diversaj varieteaj estis prezentitaj, kaj ankaŭ la broŝurlanĉo de Denise Deslandes "Por Komencantoj", Rakontoj-kajero.

1-a Tutmonda Spiritista Kongreso Ĝi okazas de la 1-a ĝis la 5-a de oktobro, 95 en Brasília, DF kun simultana traduko en la lingvojn hispana, esperanto, franca kaj angla; estas disponebla budo-aranĝo al BEL, por Esperanto-libroj.

Parana Renkontiĝo de Esperanto 14-17/12/95 - Foz de Iguaçu, PR.

Ĉeftemo: "Paranao ene de la Amerika Agado". Organizita de Katarakto Esperanto-Asocio, Caixa Postal 813, 85851-170, Foz de Iguaçu, PR. Aŭspicio de Paranaa Esperanto-Asocio, Caixa Postal 1701, 80001-970, Curitiba, PR. Ene de la programo: prelegoj de S. S. Ledon, Marco Antonio Teixeira, Geraldo Mattos, Evaldo Pauli; Ĝenerala Asembleo, kurso por komencantoj (Jorge Teles) kaj ekskursoj. Kotizoj: ne ano de PEA R\$ 20,00; ano de PEA R\$ 15,00.

8-a Sudbrazila Renkontiĝo de Esperanto kaj III-a IKI (Interlanda Konferenco pri Instruado)

Temo: Aspekto Historiaj de Esperanto. Temo: Uzo de Modernaj Rimedoj por Instruado

Prelegoj, kunvenoj de asocioj sudaj, de BEJO, de Esperanto. 5 sesioj konferencaj, prelegoj kaj forumo movada kaj delegit-reta, raportoj konversacia rondo

Aŭkcio: Amerika Agado-Varieteo-Librosero. Komuna loĝejo- Mangoservo loka.

Organiza komitato: Gilbert - Symilde Ledon, Fabrício R. Valle, José M. Coelho.

Adreso: Campos de Jordão, SP - Av. Eng. Gustavo Kaiser, 535 - 12460-000 Caixa Postal 269

Ameriko

Venontjare:

12-17/2/96

3a Amerika Kongreso (Temo: "Esperanto kaj Rilatoj Nordo-Sudo en Ameriko") - San José, Kostariko

7-9/3/96

2a Nacia Kongreso de Kuba Esperanto-Asocio - Havano, Kubo-Apartado 7603-1000 - Apartado 5120, CP 10500

32a Brazila Kongreso de Esperanto

Temo: "Labori por Esperanto estas labori por paca mondo".

5-10/7/96 - Ribeirão Preto, SP

Aŭspicio: Brazila Esperanto-Ligo

Organizado: Kultura Centro Esperantista de Ribeirão Preto / Departamento de Esperanto de Instituto Homeopatia François Lamasson

Sekretariejo: Rua Américo Brasileiro, 1450

14015-050 - Ribeirão Preto, SP

Tel/Fakso (016) 636.5065

Kursoj

Guarulhos

Aktiveca raporto 95 de Arnaldo Alves de Oliveira (Guarulhos, SP) pri jenaj E-kursoj komenciĝantaj:

Du bazaj kursoj kun 15 gelernantoj po, dufoje semajne en S. Bernardo do Campo, SP ĉe Spirita Societo "Maria Emélia" (instruistino Iris Kurz Gatti);

Unu baza kurso kun 12 gelernantoj en Vila Talarico, SP ĉe Spirita Societo "A Caminho da Luz" (instruisto A. A. de Oliveira);

Unu baza kurso kun 15 gelernantoj ĉe E-Grupo Adolpho Bezerra de Menezes -

EGABEM, SP (instruisto Maria Aparecida);

Unu baza kurso kun 85 gelernantoj ĉe Spirita Societo "Laços Eternos" en kvartalo Vila Esperança (Penha de França), instruisto Joel Moreira Augusto; Du bazaj kursoj, respektive kun 13 kaj 10 gelernantoj, unu paroliga kurso kun 5 gelernantoj, en kvartalo Santana, Ĉe E-Grupo Verda Lumo;

Unu paroliga kurso kun 11 gelernantoj en S. Miguel Paulista, SP ĉe Esperanta Grupo Zamenhof (instruisto Joel A. Francisco). Ilha do Governador, RJ

Ĉe "Centro Cultural para Divulgação do Esperanto, Rua Tenente Cleto Campelo, 394, sala 201 estas E-kursoj de lundo ĝis vendredo, laŭ jena horaro: 9.00 - 10.30, 15.00 - 16.30, 20.00 - 21.30 (Raportis Cláudio Spinelli).

Teresópolis, RJ

Ekde marto komenciĝis kurso de Esperanto gvide de Cleber Moraes Lemos, ĉe C. E. "Irmãos em Cristo".

Caçapava, SP

G. A. Silva Velho instruas bazan E-kurson ĉe C. E. "Fé, Amor e Caridade" ekde majo/95. (sekvas en paĝo 16)

São Gonçalo, RJ

Gvide de José Pedro Milagres baza kurso de Esperanto okazas ĉe Centro por Studo S. S. D. "Allan Kardek" merkrede kaj vendrede, de la 18-a ĝis 19-a h kaj celas anigi la gelernantojn al BEL kaj BEJO. Asocio Esperantista de Rio de Janeiro

La 10-an de julio ĝis la 2-1 de aŭgusto 95 la Universitato Estácio de Sá (Pró-Reitoria de Extensão, Rua do Bispo, 71 - Rio Comprido, RJ, RJ, okazigis Ferian Kurson pri Esperanto (Enkonduko). La kurso estis entute dudek kvar hora, kaj la lernantoj, kiuj ĉeestis ses lecionojn ricevis ateston de la Universitato. En ĝi partoprenis entute dek du lernantoj. La instruisto estis Telma Oliveira Ribeiro. La kurso okazis lunde kaj merkrede, je la 8a (trihora) matene. Ĉar la Universitato okazigos, dum la proksima feriperiodo la kurson, oni petas

al la esperantistaro, salutvortojn direktitaj al Universitato Estácio de Sá, portugale aŭ esperante.

Itapira- SP

Ângela informas pri E-kurso sub gvido de samideanino Neide Aparecida de Lima Celestino, ekde 1/06/95 kun partopreno de 10 gelernantoj ĉe la "Circulo Ítalo-Braziliano" - antikva stacidomo F.E.P.A.S.A.

Campos de Goiatacazes-RJ

La prezidanto de la loka grupo de Esperanto Vivaldo M. da Silva, ricevis al peticio por enkonduko de Esperanto en ĉiujn lernejojn de Brazilo, respondon de la Ministrejo de Eduko kaj Sportoj (MED) ke nova projekto de Gvidlinioj-Leĝo kaj Bazoj de Nacia Eduko difinos la novan metodologion de lernigado de Esperanto en municipaj lernejoj de tiu urbo sed ne estis ankoraŭ oficiala reguligo de leĝo.

Brasília-DF

Fine de aŭgusto estis tamen sankciita de la Guberniestro de DF, Cristóvão Buarque la leĝopropono de la deputitaro por inkludo de Esperanto kiel opcia objekto en la 1-a kaj 2-a gradaj lernejoj publikaj de DF, antaŭe de li vetoita, kvankam en sesio de la 28-a de junio 95, ĝi estis tie aprobita unuanime, enkonduke de la deputito Jorge Cauhy. Sekve de tiu rezulto la Deputitaro disponigis al Esperantistoj ian aŭditorion por soleno de la Ago-Tago kaj Zamenhof-Tago.

São João da Barra- RJ

Junie, 95 en la Sekretariejo de Edukado, en tiu urbo estiĝis kunveno kun la municipa Seckretario pri Edukado, urba konsilanto kaj reprezentantoj de E-Klubo de Campos por peticio de kurso-enkonduko esperanta al trejnado instruista, konsistanta el tri partoj: lernigado, literaturo kaj studprogramo enklasa.

Niaj pioniroj

"Vi rimarkas ke, en la nova "Brazilia Esperantisto de junio 1995, oni denove misprezentis la nomojn de la fondintoj kaj unuaj redaktoroj! Kvankam tio ne estas katastrofo, mi opinias ke ni havas la devon korekte prezenti la nomojn de niaj pioniroj, en la kolofono.

Frate via Alberto Flores,
Volta Redonda, RJ".

NDLR

1 - La misprezento fontis el la lasta numero pasinteca 290 kaj por nova kolofono ni ne pensis konsulti ĉiujn numerojn de LIGILO. Tamen laŭ via indiko, ni retrovis "Ligilo" n° 08-julio 1990 kies teksto estas: "LAFONDINTOJ MISNOMITAJ! Unu el niaj karaj legantoj sendis al ni rimarkojn kun alĝustigoj rilate al historiaj notoj publikigitaj en "Brazilia Esperantisto" Jan/Feb 89. Nun. kiam eblas al ni publikigi la korektojn, tre bedaŭrinde, ni ne plu trovas la koverton kaj domaĝe nia kunlaboranto ne skribis en la dokumento sian nomon. Ni pardonpetas kaj estos dankemaj al vi laŭeble denove kontakti nin. Jen la

observoj faritaj:

- Laŭ "Brazilia Esperantisto", januaro 1957, la unua numero de la eldonaĵo de BEL aperis en aprilo 1907 kaj, tiam ĝia titolo estis "Brazilia Revuo Esperantista".

- En septembro de 1908 oni ŝanĝis la nomon de la publikaĵo al "Brazilia Esperantisto".

- En "Brazilia Esperantisto", Jan/Feb 1989, oni misskribis la nomojn de la fondintoj kaj unuaj redaktoroj:

Do, ALBERTO ne estas Alves s. VIEIRA, sed ALBERTO ALVARES F. VIEIRA.

REYNALDO, ne estas S. GAYZER, sed REYNALDO F. GAYER kaj EVERARDO BACKHEUSER estas korekte kvankam lia tuta nomo estis: EVERALDO ADOLPHO BACKHEUSER.

2 - Laŭ "Enciklopedio de Esperanto" paĝo 62:

BRAZILA ESPERANTISTO organo de BLE, fondita en 1908, formato 27,5 X 18 cm.

Laŭ paĝo 63: "En aprilo 1907 ekaperis la "Brazilia Revuo

Esperantista" kies unuaj redaktoroj estis Alberto Vieira, Geyer kaj Backheuser kaj kiu en septembro 1908 ŝanĝis sian nomon je Brazilia Esperantisto.

(Redaktita de C. DOMINGUES)

3 - Tiel ke supozeble la kolofono de n° 290 de BE baziĝas sur la dua nomo por jaro de fondiĝo (kial ne?)

4 - Alberto Alves S. Vieira ne estas Alves S. sed Alvares F. (Informfonto de la leganto?)

5 - Reynaldo, ne estas S.GAYZER sed Reynaldo F. GAYER (Informfonto de la leganto?)

Laŭ paĝo 63 citita en paragrafo 2 oni legas GEYER kaj pli malsupre Reinaldo Geyer, estante ke en la kolofono de BE n° 290 estas Geyzer ne Gayzer kiel citite de la leganto.

6 - Everardo Backheuser estas korekte kvankam lia tuta nomo estis: EVERARDO ADOLPHO BACKHEUSER (Laŭ sama citaĵo antaŭa, oni eĉ nur uzas la lastan nomon!)

7 - El ĉio tio ni dankas vian interesigon por korektaj prezentoj de pioniraj nomoj kaj je dubo decidis plej bone ĝis kiam pli precizaj indikoj aperu.

El leteroj ricevitaj

...Ĉe mi, la belega revuo Brazila Esperantisto. Ĝin anstataŭigis dum kelkaj jaroj, la ne malmulte utila, LIGILO. Laŭ la zorgo pripensata de la komisiono, ni povas kalkuli, ke nia ĵus revivigita LUMTURO, vivos dum longa kaj fruktodona tempo.

Antaŭen eldonistoj, antaŭen gefrataroj!

6/8/95 - Eleus Leonardo de Sá, fizike izolita, sed spirite kaj ideale, kune.

..."Kun vera plezuro mi ricevis vian "Brazila Esperantisto". Tial mi transdonas mian koran saluton kaj deziron pri plen-plena sukceso. Plaĉas min ke la nova grupo forte klopodas kaj laboras en plena unueco kaj fideleco al la esperanta idealo "tiu homo kiu estas la ĉefa objekto de nia vivo...", malgraŭ la malfacilaj cirkonstancoj. Ĝis. Ĝis. 2/8/95.

... Brazila Esperantisto: Tre bela, ĉarma, interesa, riĉenhava, kultura, ĝojiga, amuza. Gratulegojn al BEL, al la Brazila Movado, kaj, precipe al geamikoj Ledon.
7/7/95 - Sidney Assis Brasil

... Al vi mi donas opiniojn:

1- La reaperigo de Brazila Esperantisto estas gratulinda afero. La redaktantoj, geedzoj Gilbert René Ledon kaj Symilde S. Ledon, tre konataj, estas atesto de sukceso.

2 - La jarabono, 120,00, estas multe da mono por kvar numeroj, materie parolante. La rento pokapa de nia popolo, plejmulte, sentas malfacilon por pagi tiun sumon, al mi, ne opinie, sed certe, estas multe.

27/7/95 - Euclydes Geraldís de Carvalho

NDLR - Estas klara, ke tiuj R\$ 120,00 ne estas por jarabono sed por kontribuo al Fondaĵo B. E.

..."La reaperigo kaj prezentado de BRAZILA ESPERANTISTO ĝojigis min je alta grado kaj mi volas tutkore gratuli vin pro la elstara laborado kaj kuraĝo. La artikoloj kaj noticoj ebligis min ĝui la proksimecon de la samideanoj kaj samtempe fierigis, pro nia kapablo venki la malfacilaĵojn kaj aperigi tiel gravan revuon en la brazila movado. Sinceran dankon pro via sindonemo."

Denise A. Deslandes

..."Surprize mi ricevis la ekzempleron n° 291 de BE. Post legi kaj relegi ĝin, mi alvenis al la konkludo, ke via iniciatemo meritas la plej altan laŭdon. Krom miaj dankvortoj, akceptu la certigon, ke tiam, eble mi helpos vian laboron, sendante al vi ion de mia sperto en E-komunumo. Mi devas klarigi vin. En la sama momento kiam mi ricevis BE, mi pretigis mian vojaĝsakon por vojaĝi. Mia intenco estas lerni lingvojn en landoj kie ili estas parolataj. Entute mi volas paroli minimume kvar lingvojn: hispanan, francan, anglan, germanan... Ĉiam mi uzos Esperanton en la komenco kaj kiel integriĝa grupo. Mi esperas havi bonŝancon. Kiel vi povas rimarki, mi jam trairas la unuan ŝtupon de mia aventuro. Mi eliris Vitória, ES kaj nun mi estas en Salvador, Ba ene de ŝipo kiu portos min ĝis Francio. De tie, post kelkaj kontaktoj kun esperantistoj, mi iros Hispanion. En Hispanio mi jam havas korespondantojn de "Pasporta Servo" kiuj gastigos min. Tie mi volas resti almenaŭ unu jaron kaj tiam, iri al aliaj landoj kie mi restos plu unu jaron, ktp. Pro tio, se ĉio glitos kiel dezirinde (eĉ se ne), mi havos multon por rakonti pri praktika utileco de Esperanto kaj ankaŭ grandan sperton ene de E-movado internacia. Ĝis baldaŭ!

Vanildo Siller

Anonimaj Alkoholemuloj

Anonimaj Alkoholemuloj estas transnacia kunfrataro konsistanta el viroj kaj virinoj kiuj grupiĝas, kunvenas kaj interapogas unu la alian por venki la emon trodrinki.

Tiun kunfrataron regas principe neŭtraleco laŭ religia vidpunkto, tamen la anoj sin apogas en Supera Spirita Forto, kies gardo ebligas al ili venki sin mem kontraŭ la obsedo de alkoholemulo. Ĉiu ano akceptu tiun Superan Forton laŭ sia propra koncepto.

Jen la preĝo ĉiukunvene kune dirita de ĉiu grupo, komence kaj fine. Ĝia sinteza beleco motivis min ĝin prezenti ĉi-artikole al esperantistaro.

Preĝo de la sereneco

Konsentu al ni, Sinjoro,
la necesan serenecon
por akcepti la aferojn
kiujn ni ne povas ŝanĝi.
Kuraĝon por ŝanĝi tiujn,
kiujn ni povas.
Kaj saĝecon
por distingi unujn de aliaj.

el la portugala tradukis Neusa Prisco-
tin Mendes

FONDAJO BRAZILA ESPERANTISTO

1 Symilde Schen Ledon 11.01.95	10.00	27 Mauricio Monken Gomes 15.05.95	60.00	53 Sirio Silva 09.08.95	20.00
2 Gilberte Rene Ledon 11.01.95	10.00	28 Symilde Schenk Ledon 15.05.95	20.00	54 Denise Arneiro Deslandes 09.08.95	15.00
3 Osvaldo Pires de Holanda 11.01.95	120.00	29 Gilbert Rene Ledon 15.05.95	20.00	55 Wilson Pereira Deslandes 09.08.95	15.00
4 Neia Lucia Souza 11.01.95	30.00	30 Allan Kardek Afonso Costa 19.05.95	60.00	56 José Martins Coelho 09.08.95	120.00
5 Gloria Lucia Perine 11.01.95	30.00	31 Francisco Mattos de Oliveira 25.05.95	30.00	57 Givanildo Ramos Costa 09.08.95	20.00
6 Symilde Schenk Ledon 07.03.95	10.00	32 Arnaldo Alves de Oliveira 31.05.95	55.00	58 Robinson Mattos 09.08.95	110.00
7 Gilbert Rene Ledon 07.03.95	10.00	33 Wilson Pereira Deslandes 19.06.95	20.00	59 Maria Ramos Willians 09.08.95	10.00
8 José Carlos Dorini Ramos 03.04.95	120.00	34 José Roiz 20.06.95	10.00	60 Aroldo Paraguassu Filho 09.08.95	120.00
9 Marija Pozder Almada 03.04.95	50.00	35 Paulo Amorim Cardoso 23.06.95	30.00	61 Elma do Nascimento 09.08.95	60.00
10 Neia Lucia Souza 03.04.95	30.00	36 Balduino Egon Breitenbach 29.06.95	120.00	62 José Pedro Milagres 16.08.95	30.00
11 Gilbert Rene Ledon 11.04.95	20.00	37 Joel Vasques Manso 29.06.95	120.00	63 Paulo Amorim Cardoso 16.08.95	30.00
12 Symilde Schenk Ledon 11.04.95	20.00	38 Jason Gonçalves de Lima 30.06.95	30.00	64 João de Moura Fé 16.08.95	30.00
13 Jose Roiz 11.04.95	10.00	39 Affonso Borges Gallego Soares 30.06.95	10.00	65 Gilberto Aquino Silva Velho 16.08.95	20.00
14 Délio Pereira de Souza 11.04.95	10.00	40 Arnaldo Alves de Oliveira 30.06.95	66.00	66 Carlos Maria 16.08.95	60.00
15 Arlette Costa de Souza 11.04.95	10.00	41 Jannes Markus Mabeoone 30.06.95	50.00	67 Campinas Esperanto-Klubo 24.08.95	90.00
16 Manoel Fernandes Silva Sobrinho 11.04.95	10.00	42 Altino Araújo Vasconcellos 30.06.95	10.00	68 Willy do Nascimento Sales 24.08.95	100.00
17 Robinson Mattos 11.04.95	10.00	43 Felismar Manoel 30.06.95	60.00	69 José Roiz 24.08.95	10.00
18 Elvira Fontes 02.05.95	10.00	44 Newton Ramos de Oliveira 30.06.95	30.00	70 João Batista da Silva 31.08.95	10.00
19 José Roiz 02.05.95	10.00	45 Carlos Alberto Andrade 31.07.95	10.00	71 Newton Ramos de Oliveira 31.08.95	30.00
20 Paulo Sergio Viana 02.05.95	60.00	46 Newton José Monteiro 31.07.95	30.00	72 Altino Araújo Vasconcello 31.08.95	30.00
21 Wilson Pereira Deslandes 02.05.95	10.00	47 Jorge Bastos Furman 31.07.95	10.00	73 Tobias Ferreira 31.08.95	10.00
22 Euclydes Geraldís de Carvalho 02.05.95	10.00	48 Altino Araújo Vasconcellos 31.07.95	20.00	74 Affonso Borges Gallego Soares 31.08.95	20.00
23 Délio Pereira de Souza 11.05.95	10.00	49 Honorina Oliveira de Senna 31.07.95	120.00	Sumo je tiu dato: 2.771.00	
24 Arlette Costa de Souza 11.05.95	10.00	50 Manoel Borges dos Santos 31.07.95	60.00	RIMARKO: Pliaj R\$ 2.514 estas en konto	
25 Neia Lucia Souza 11.05.95	30.00	51 Roberto Fausto da Silva 08.08.95	30.00	de BEL kiel rezulto de depono "ON LINE" de 62	
26 Aymore Vaz Pinto 11.05.95	60.00	52 Tobias Ferreira 08.08.95	10.00	neidentigitaj deponintoj.	
				Bonvolu kontroli kaj skribi al BEL se vi es-	
				tas tie inkluditaj	

Fondaĵo Brazila Esperantisto atendas vian kunlaboron

En januaro de la kuranta jaro la federaciaj konsilantoj kunvenintaj en Brasília decidis krei kelkajn fondaĵojn, inter kiuj Fondaĵo Brazila Esperantisto, kun la celo akiri rimedojn por daŭre subteni la eldonadon de Brazila Esperantisto, la oficiala organo de Brazila Esperanto-Ligo.

Ĉiuj esperantistoj estas invitataj kunlabori kun tiu treege grava gazeto de la brazilaj esperantistoj.

Petu pliajn informojn al la Centra Oficejo de BEL ĉe

Caixa Postal 02536

70.084-970 Brasília-DF

Ago - tago

La estraro de UEA unuafoje oficiale fiksas la daton de la Internacia Ago-Tago kiu okazos la unuan sabaton de oktobro (kun ebleco ŝovi ĝin al la vendredo aŭ dimanĉo). En 1995 ĝi okazos la 7-an de oktobro. Ĉi jare UEA rekomendas, ke tiu mesaĝo ligiĝu al la 50-jariĝo de UN.

En TEJO-estraro 1995 - 1997 BEJO-ano!

En la IJK (Internacia Junulara Kongreso), San Peterburgo, Rusio 31-7 / 7-8 / 95 estis elektita estrarano pri Informado kaj Latin-Ameriko, James Resende Piton, el Campinas, SP. Lia agado rilatos al la junulara medio, kunlabore al Amerika Agado kiun kunordigas komisiito Atílio O. Rojas kaj en Brazilo reprezentas komisionano S. S. Ledon.

Departamento pri informado de BEL

De la direktoro José Rabello de Paulo ni ricevis informon pri la agado dum la dua trimestro 95 (AERJ-KKE), Rio de Janeiro-RJ.

- Korespondaĵo: 243 (gazetaro, radio, TV, persone, organizaĵoj, kulturaj centroj, temploj)

- Disvastigaj okazigoj: 38 (Radio, TV)
Daŭraj elsendoj-programeroj en Esperanto: Rádio Rio de Janeiro 1400 HHZ merkredo 20.30 h (Givanildo Ramos Costa - Maria Lúcia Vilaça). Lundo 23.00 - 24.00 h (Cláudio Spinelli)

Departamento pri informado de BEL ĉe Banco do Brasil (Jorge S. das Neves)

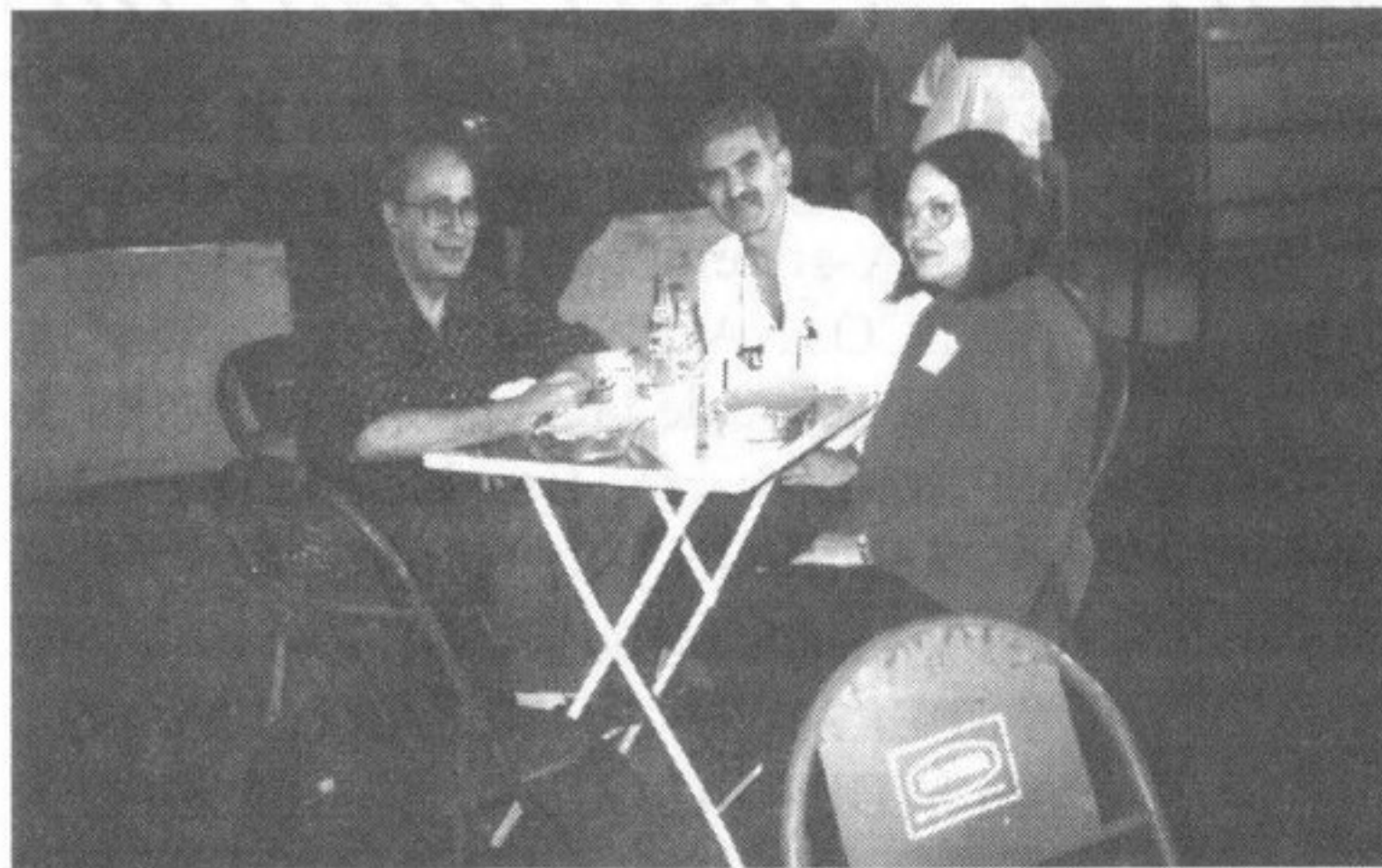
- Prelego: Associação Atlética do Banco do Brasil (Jorge S. das Neves)

- Afiŝoj: Panelo ĉe Metroo de Largo da Carioca

Luma panelo cirkla ĉe stratangulo Almirante Barroso - Lélío Gama

Kunvenoj

Instituto Goiano de Esperanto
Av. Goiás, 636 - 1º andar s/104
Goiânia, GO: La loka grupo kunvenas ĉiudimanĉe je 10.00 - 12.00 h.

9-a E-Renkontiĝo de ŝtato Rio de Janeiro-Nova Iguaçu, 19-21/5/95 S. Chaves. Aragón kaj Symilde Ledon interrompas diskuton...

Ĉefdelegito de UEA/BR, Manoel Borges dos Santos (centre) kun esperantistoj el Muritiba, Candeias, Salvador en Regiona Esperanto-Renkontiĝo.

Prelegoj

- Ĉe "Fundação Santo André", Fakultato de Beletro, en Santo André, SP prelegis Gilbert kaj Symilde Ledon, por studentoj en portugala lingvo pri "Kial Esperanto?" kaj "Ĝenerala Organizado Esperantista: Strukturo kaj Plenumado", ene kultura semajno. Ekspozicio de E-libroj kaj flugfolioj estis disponeblaj.

- La 26-an/8/95 geedzoj Ledon dum la kutima kulturkunveno de monatfina sabato de EASP, prelegis pri Universalaj Kongresoj.

Novaj estraroj

Bahia Esperanto-Asocio

Cicero Ribeiro de Araujo - 1a Sekretario
Josenilton Passos do Nascimento - 2a Sekretario

Sergio Serafim de Oliveira - 1a Kasisto
Osvaldo Fonseca da Ponte - 2a Kasisto
Salvador Magalhães Brandão - Bib-

liotekisto

Paulo Rodrigues - Direktoro
Departamento de Disvastigo
Inacio Bezerra de Araujo -
Direktoro Departamento de
Kurso

Hildemar de Oliveira de
Souza - Direktoro Departamento
Socia kaj Artema
Marilene Correia de Melo -
Direktorino Departamento
Virina

Julio Nessim Brito - Direktoro
Departamento Juneca

Gaŭĉa Esperanto

-Asocio

Prezidantino: Lucila D. Fernandes

Vicprezidanto: Manoel Torres Abreu

1a Sekretariino: Sandra P. Cezar

2a Sekretariino: Nilce M. Rodrigues

Kasisto: Carlos Dionel Machado

Konsilantaro:

Elektita: Hermes E. Machado Júnior

Lígia de Maria Ferreira

Paulo de Tarso T. e Silva
Dumviva: Cesar D. Soares
Ivo Sanguinetti
Reinaldo Zaghetto

La Naturo Dokito

Se ni flugadus alte sur la spaco,
Kaj kiel birdoj, preskaŭ super nuboj,
Ho, ni kontemplus sur la tersurfaco
La mil vojetojn kun graciaj kurboj...

Ĉe la Naturo ni renkontus pacon,
Tre malproksime de la grandaj urboj...
Kie ni trovas de la viv' korlacon,
Pro la bruego, luktoj kaj perturboj...

Mi volas vivi ĉe l'Patrin'Naturo,
De l'mondo izolita, sur la turo,
For de l'disputoj, sangoelvers', milito...

Redonu, Patr' al viaj povraj filoj,
La Sanktan Pacon, por ke dum jarmiloj
Lumigu nin la Sun' de l'Infinito!...

Elektu el la listo viajn titolojn kaj tuj mendu ilin al BEL-libroservo

*Oferto kun
specialaj
prezoj por
ĝis
15/11/95*

Plena analiza gramatiko -
de R\$ 31,68 por R\$ 26,00
Vivo de Zamenhof - (Edmond Privat) Bindita -
de R\$ 12,53 por R\$ 10,00
Kion travivis Aŭstria familio en Brazilia praarbaro -
de R\$ 17,82 por R\$ 14,00
Parnasa gvidlibro -
de R\$ 17,82 por R\$ 14,00
Verkoj de verda majo -
de R\$ 13,07 por R\$ 11,00
Kredu min, sinjorino! (dindita) -
de R\$ 17,82 por R\$ 14,00
Frosta nokto -
de R\$ 19,80 por R\$ 16,00
Zamenhof, aŭtoro de Esperanto -
de R\$ 23,76 por R\$ 19,00
URD Hadda Murdita -
de R\$ 18,41 por R\$ 15,00
Esperanto-katalogo de UEA -
de R\$ 5,94 por R\$ 4,94
Bilingüismo - Antibabel ou Utopia -
de R\$ 14,00 por R\$ 10,00
Kanaano -
de R\$ 9,60 por R\$ 8,00

Sendokosto: 10% de la valoro de la fakturo, kaj minimume R\$ 1,00

Librolisto BEL

Por la prezolisto bv. atenti:

- 30% de rabato por aĉeto de minimume 5 ekzempleroj de libroj eldonitaj de FEB, LORENZ, ZAMENHOF EDITORES, SARTORATO, EVALDO PAULI, PAULO AMORIM CARDOSO.

- Limtempo de pago estas 30 tagoj post la aĉeto por la rabatita oferto.

- Ni akceptas mendojn de iu ajn ero anoncita en la UEA-katalogo aŭ en la rubriko *Laste aperis...*, de la revuo Esperanto, eĉ se la dezirata ero ne disponeblas en nia stoko.

- Aŭtomata minimuma rabato (10%) por ĉiuj mendoj de BEL-membroj.

- Pagebleco pere de kredit-karto (VISA-sistemo: OUROCARD, BRANDESCO, NACIONAL, ktp). Sufiĉas informi okaze de la mendo la NOMON de la kredit-karto, ties NUMERON kaj VALIDECON.

33 RAKONTOJ - LA
ESPERANTA NOVELARTO R\$ 29.70
40 VIDINDAJ LOKOJ
EN ĈINIO R\$ 5.94
50 FABLOJ DE EZOPO R\$ 2.40
100 JAROJ DA KANTADO
EN ESPERANTO R\$ 7.20
505 ELEKTITAJ POEMOJ
EL MANNJOO-ŜUU- R\$ 9.90
1825 KOMPLOTO R\$ 10.80
1887 KAJ LA SEKVO R\$ 22.80
1905 PROTOKOLO DE LA
ESTONTAJ GRANDAJ
EVENTOJ,... R\$ 5.94
5000 JAROJ DE ĈINIO R\$ 11.88
7000 TAGOJ EN SIBERIO R\$ 35.64
A E I O U DE LA
INTERNACIA LINGVO R\$ 5.15
AARON BRAZILUMAS
ESPERANTE R\$ 9.00
ABC-GRAMATIKO DE
ESPERANTO R\$ 43.16
ABISMOJ R\$ 7.32
ABUNDE KAJ REDUNDE R\$ 1.98
ABZ DE AMO R\$ 21.78
ACTES JOURNEE
D'ETUDE SUR L'ESP. R\$ 7.92
ADIAŬ KUZKO R\$ 7.92
ADOLESKO R\$ 11.88
AERLUMO - KASEDO R\$ 9.00
AGLUTINAJ LINGVOJ
KAJ ESPER., LA R\$ 3.37
AGO KAJ REAGO R\$ 6.00
AINAJ JUKAROJ R\$ 13.10
AKADA (ASIROBABILONA)
LEKSIKONO R\$ 6.73
AKADEMIAJ
STUDIOJ 1988/1990 R\$ 24.42
AKADEMIAJ STUDIOJ 1983 R\$ 21.78
AKADEMIAJ STUDIOJ 1984 R\$ 13.86
AKADEMIAJ STUDIOJ
1984 - REPRESO EL R\$ 1.63
AKADEMIAJ STUDIOJ 1985 R\$ 30.10
AKADEMIAJ STUDIOJ 1986 R\$ 14.20
AKADEMIAJ STUDIOJ 1987 R\$ 28.31
AKADEMIAJ STUDIOJ
1988/1990 R\$ 24.42

AKBAR R\$ 4.62
AKTOJ DE INTERNACIA
SCIENCAAKADEMIO
COMENIUS (1) R\$ 8.51
AKTOJ DE LA
AKADEMIO 1963/1967 R\$ 3.96
AKTOJ DE LA
AKADEMIO 1968/1974 R\$ 6.93
AKTUALA METODO
DE ESPERANTO SI 9.00
AL ABELUJO ĜI FLUGAS R\$ 3.37
AL DIOGNETO R\$ 1.19
AL LA TERO RETURNE R\$ 7.20
AL NOVA INTERNACIA
LINGVOPOLITIKO: LA
PROPEDEUTIKA R\$ 4.75
AL UNU LINGVO POR
EŬROPO? LAESTONTECO
DE LA... R\$ 3.17
AL VI DE MI R\$ 13.84
ALBUMO PRI ĈINIO R\$ 5.54
ALFABETA INDEKSO AL
LA MUZIKA TERMINARO R\$ 4.55
ALIA PASINTECO, LA R\$ 6.34
ALMANAKO LORENZ 1981 R\$ 2.00
ALMANAKO LORENZ 1982 R\$ 2.00
ALMANAKO LORENZ 1983 R\$ 2.00
ALMANAKO LORENZ 1984 R\$ 2.00
ALMANAKO LORENZ 1985 R\$ 2.00
ALMANAKO LORENZ 1987 R\$ 2.00
ALMANAKO LORENZ 1988 R\$ 2.00
ALMANAKO LORENZ 1989 R\$ 2.00
ALMANAKO LORENZ 1990 R\$ 2.00
ALMANAKO LORENZ 1991 R\$ 2.00
ALMANAKO LORENZ 1992 R\$ 2.00
ALMANAKO LORENZ 1993 R\$ 2.00
ALMANAKO LORENZ 1994 R\$ 2.00
ALMANAKO LORENZ 1995 R\$ 2.00
AMKONKURANTOJ, LA R\$ 1.98
AMO K MORTO EN BALIO R\$ 18.81
AMO PER PROVERBOJ R\$ 0.40
AMORO KAJ PSIĤE R\$ 1.80
AMUZA LEGADO PRI
TIL'STRIGOSPEGUL R\$ 29.70
AMUZA LEGOLIBRO EN
ESPERANTO R\$ 10.89
AMUZA MATEMATIKO
POR GELERNANTOJ R\$ 6.53
AMUZAJ DIALOGOJ EN
ESPERANTO R\$ 9.11
AMUZAJ KARIKATUROJ R\$ 1.58
ANALIZA HISTORIO DE ESPERANTO
MOVADO R\$ 8.40

ANALIZA SKOLO ANTAŬ LA		ARBO DE LA SCIADO, LA	R\$ 15.84	AVENTUROJ DE	
MALOVECA TRIBUNALO,	R\$5.16	ARBO... KIU FORKURIS,	R\$ 12.67	MALSPERTULO	R\$ 1.19
ANASETO KAJ KOKETO	R\$1.58	ARIEL	R\$ 5.94	AVENTUROJ DE PIONIRO	R\$ 11.88
ANATOMIA		ARTIKOLO	R\$ 9.70	AVENTUROJ DE SPAR-	
NOMENKLITURO	R\$33.66	ARTO DE MEMDISCIPLINO,		KAJ ALIAJ PORKETOJ	R\$ 7.92
ANGLA ANTOLOGIO 1	R\$ 8.91	LA: PSIKAGOGIO	R\$ 2.57	AVENTUROJ DE TO	
ANGLA ANTOLOGIO 2	R\$ 22.77	ARTO KAJ NATURO/		SAWYER, LA	
ANGORO; POEMARO	R\$ 16.24	/ESEJOJ	R\$ 9.90		R\$ 3.17
ANIARO	R\$ 19.80	ARTO MALLERNI	R\$ 1.20	AVINETO LUNO	R\$ 1.98
ANIMO DRIVAS	R\$ 18.48	ASPEKTISMAJ REGULOJ		AVINO-URSINO, LA	R\$ 2.77
ANIMO PRISMA	R\$ 2.70	PRI LA UZO DE VERBAJ		BABILADO PRI BIRDOJ	R\$ 1.19
ANNE FRANK NE ESTAS		FORMOJ	R\$ 9.90	BABILADU ESPERANTE	R\$ 2.77
DE HIERAŬ	R\$ 9.90	ASTERIKS,		BAF! - KASEDO	R\$ 13.86
ANO DE L'RINGLUDO	R\$ 1.98	LA GLADIATORO	R\$11.10	BAGATELARO	R\$ 8.12
ANTAŬ LA NOVA		ASTRONOMIA		BAHAA RELIGIO, LA	R\$ 5.70
JARMILO	R\$ 34.85	FOTOATLASO	R\$ 49.50	BAHAISMO, LA RELIGIO	
ANTAŬEN AL LA		ASTURA BUKEDO	R\$ 11.88	DE PACO	R\$ 1.20
LABORO!	R\$ 25.74	AŜMA	R\$ 3.00	BARBARAJ PROZAĴOJ	R\$ 1.98
ANTIKAJ ĈINIAJ		ATESTO POR FININTO		BATALO PRI LA DOMO	
SCIENTISTOJ	R\$ 4.16	DE CSEH-METODA		HEIKKILA	R\$ 2.77
ANTIKAJ FILOZOFOJ		KURSO	R\$ 1.80	BAZA CSEH-KURSO	R\$ 15.84
DE ĈINIO	R\$ 7.92	ATLASO DE INSEKTA		BAZA KURSO - KAJERO	
ANTOLOGIO DE LA		MORFOLOGIO	R\$ 20.59	LERNANTO	R\$ 4.95
PAROLA LITERATURO	R\$ 25.74	ATTA TROLL	R\$ 0.99	BAZA KURSO EN	
ANTOLOGIO DE		AUGUST THEODOR		ESPERANTO, LA	R\$ 37.62
PORTUGALAJ RAKONTOJ	R\$ 12.47	VON GRIMM	R\$ 7.98	BAZA LITERATURO	
ANTOLOGIO		AUTOGRAFOJ DE		KRESTOMATIO	R\$ 9.12
FANTASTIKAJ RAK DE		LUDOVIKO (SERIO I)	R\$ 31.68	BAZOJ DE	
SOVETAJ VERKISTOJ 1	R\$ 2.97	AŬDU KAJ LERNU -		ANARKIISMO	R\$ 6.93
ANTOLOGIO FANTASTIKAJ		CURSO		BAZOJ POR VIAKONDUTO	R\$ 4.56
RAK DESOVETAJ		BASICO DE		BEATRIĈE (BRAILLE)	R\$ 9.00
VERKISTOJ 2	R\$ 2.97	ESPERANTO	R\$ 6.30	BEATRIJS	R\$ 1.98
APERIOJ DE AHASVERO,	R\$ 5.35	AŬDU KAJ LERNU -		BELA REVULO	R\$ 1.98
APLIKO DE ESPERANTO		LEGOLIBRO 1 ELEMENTA	R\$ 5.40	BELA SUBTERA	
EN SCIENCO KAJ		AŬDU KAJ LERNU -		MONDO, LA	R\$ 7.92
TEKNIKO 1980	R\$ 11.88	BENDO 1	R\$ 9.00	BELETRO, SED NE EL	
APLIKO DE ESPERANTO		AŬDU KAJ LERNU 2 -		KATEDRO	R\$ 22.77
EN SCIENCO KAJ		BENDO 2	R\$ 9.00	BERMUDA	
TEKNIKO 1984	R\$ 7.92	AŬDU KAJ LERNU 3 -		TRIANGULO, LA	R\$ 31.68
APLIKO E-O EN SCIENCO		BENDO 3	R\$ 9.00	BESTETOJ, BESTEGOJ	
KAJ TEKNIKO APL DE		AŬDU KAJ LERNU 4 -		KAJ BESTAĈOJ -	
KOMPUTILO	R\$ 19.40	BENDO 4	R\$ 9.00	ALBUMO	R\$ 4.50
APOKOLOKINTOZO DEL'		AŬDU KAJ LERNU 5 -		BESTETOJ, BESTEGOJ KAJ	
DIA KLAŬDIO, LA	R\$ 2.77	BENDO 5	R\$ 9.00	BESTAĈOJ -	
APOLOGIO - TERTULIANO	R\$ 6.53	AŬDU KAJ LERNU 6 -		AŬDVIDA KOL	R\$ 30.00
APOLOGIO DE SOKRATO		BENDO 6	R\$ 9.00	BESTETOJ, BESTEGOJ KAJ	
KAJ KRITONO	R\$ 8.51	AŬSTRALIA ANTOLOGIO	R\$ 49.50	BESTAĈOJ -	
APONTAMENTOS DE		AŬSTRALIO, LANDO		AŬDVIDA KOL PROV	R\$ 15.00
ESPERANTO	R\$ 9.31	KAJ POPOLO	R\$ 3.96	BESTETOJ, BESTEGOJ	
APONTAMENTOS		AŬTOBIOGRAFIO DE		KAJ	
GRAMATICAIS DE E.	R\$ 10.56	BAKTERIO	R\$ 2.57	BESTAĈOJ -	
APRENDA ESPERANTO		AŬTOGRAFOJ DE D-RO		BENDO	R\$ 11.50
- MÉTODO		L. L. ZAMENHOF	R\$ 1.39	BESTETOJ, BESTEGOJ	
DE ZAGREB (FITA)	R\$ 8.00	AŬTUNO EN LA		KAJ BESTAĈOJ -	
APRENDA ESPERANTO -		PRINTEMPO	R\$ 7.13	DISKO KAJ ALBUMO	R\$ 10.50
MÉDOTO		AVENTUROJ DE ĈASISTE-		BESTIDOJ KAJ ILIAJ	
DE ZAGREB (LIVRO)	R\$ 4.00	TO DUM EKSPEDICIADO	R\$ 3.37	PATRINOJ	R\$ 1.98

BESTOĜARDENO	R\$ 3.76	CENT TRIDEK TRI TAGOJ	R\$ 7.92	ĈU SOCIALISMA	
BESTOJ KAJ HOMOJ	R\$ 17.82	CENTA SIMIO, LA	R\$ 4.95	LIBERECO AŬ	
BHAGAVAD-GITA	R\$ 3.00	CENTESIMO MACACO, O	R\$ 6.00	KAPITALISMA	
BIBLIOGRAFIO DE		CHAVE DO ESPERANTO	R\$ 0.90	SERVUTEKO?	R\$ 1.98
DISERTACIOJ PRI E-O		CIGANA ROMANARO	R\$ 5.94	ĈU ŜI MORTU TRA-FIKE?	R\$ 9.90
K INTERLINGV.	R\$ 17.82	CIKONI-KALIFO, LA	R\$ 1.78	ĈU VI AUDIS, KE...	R\$ 21.00
BIBLIOGRAFIO DE LA		CIVILA MALOBEEMO	R\$ 2.97	ĈU VI KONAS LA TERON?	R\$ 7.92
VERKARO DE		COMPUTER DICTIONARY	R\$ 12.00	ĈU VI PAROLAS	
HENRI VATRE	R\$ 3.76	CONCISE DICTIONARY		ESPERANTE? (TEKSTO	
BILINGUISMO: UTOPIA		OF 26 LANGUAGES, THE	R\$ 14.85	POR LA	
OU ANTIBABEL	R\$ 14.00	CONCISE ESPERANTO		SONBENDOJ)	R\$ 11.70
BIOPOLO	R\$ 0.99	AND ENGLISH		ĈU VI PAROLAS	
BONA BAOBAO	R\$ 1.58	DICTIONARY	R\$ 27.72	TENDARE?	R\$ 7.92
BONA ESPERO-BENDO	R\$ 32.87	CURS ELEMENTAR		D-RO ĴIVAGO	R\$ 5.46
BONA LINGVO, LA	R\$ 11.88	DE ESPERANTO	R\$ 5.94	DAMENEJOJ	R\$ 15.84
BONA MESAĜO DE JESUO,		CURSO DE ESPERANTO	R\$ 5.00	DANCE - BENDO	R\$ 9.00
LA - LAU JOHANO	R\$ 5.46	CURSO DE ESPERANTO		DANĜERA LINGVO, LA	R\$ 43.56
BONA MESAĜO DE JESUO,		PELA BIBLIA	R\$ 1.08	DANĜERA UL'	
LA - LAU LUKO	R\$ 5.46	ĈAKA MILITO, LA	R\$ 1.98	- ĴAK LEPUIL - KASEDO	R\$ 13.86
BONA MESAĜO DE JESUO,		ĈASADO KUN AVĈJO	R\$ 0.79	DANKON, AMIKO!	R\$ 8.30
LA - LAU MATEO	R\$ 5.46	ĈE DOKTORO	R\$ 1.98	DAŬRIGA KURSO POST	
BONA MESAĜO DE JESUO,		ĈEMIZO BEJO	R\$ 10.00	CSEH-KURSO	R\$ 7.92
LA - LAU MARKO	R\$ 5.46	ĈEMIZO KEK	R\$ 10.00	DE ANIMO AL ANIMO	R\$ 7.50
BONA RIDO...	R\$ 4.95	ĈEMIZO MAKTUB	R\$ 9.00	DE BIALISTOKO AL	
BONA SINJORINO	R\$ 1.98	ĈERNOBIL	R\$ 5.94	MONTEVIDEO	R\$ 4.50
BONA ŜANCO	R\$ 11.88	ĈEVALIDO TRANSIRAS		DE FRANCISKO EL	
BONKORA ŜJAUDON	R\$ 3.17	RIVERON	R\$ 1.20	ASIZO	
BOTISTOJ, LA	R\$ 2.38	ĈIAM MALNOVA KAJ		POR VI	R\$ 12.00
BOULE DE SUIF	R\$ 11.88	ĈIAM NOVA	R\$ 10.89	DE JEHEZKEL AL	
BOVISTO KAJ LA		ĈIELA BIRDO	R\$ 5.35	MALAH	R\$ 39.60
TEKSISTINO	R\$ 2.38	ĈIELARKO	R\$ 5.94	DE JOSUO AL JEREMIA	R\$ 39.60
BRAND	R\$ 13.86	ĈIELO KAJ LA		DE KANT' AL KANTO - 1	R\$ 3.76
BRAVA KOLOMBIDO	R\$ 1.98	INFERO, LA	R\$ 7.00	DE KANT' AL KANTO - 2	R\$ 3.76
BRAZILA ANTOLOGIO		ĈINA ANTOLOGIO			
POEZIA	R\$ 22.50	1919-1949	R\$ 13.86		
BRAZILAJ ARUAKOJ, LA	R\$ 2.50	ĈINA ANTOLOGIO			
BRAZILAJ GEOGRAFIAJ		1949-1979	R\$ 13.86		
NOMOJ	R\$ 1.20	ĈINA CERAMIKO	R\$ 7.92		
BRAZILLO KANTAS		ĈINA-ESPERANTA			
POR PLI BONA		VORTARO	R\$ 31.68		
MONDO - DISKO	R\$ 9.00	ĈINAJ BATALARTOJ	R\$ 5.94		
BRILAS SAĜO	R\$ 3.76	ĈINAJ FAMILIAJ PLADOJ	R\$ 2.77		
BROCHE CIRCULAR		ĈINAJ KLASIKAJ			
(2 CM)	R\$ 1.00	POEMOJ ILUSTRITAJ	R\$ 9.11		
BRONZA TIGRO	R\$ 9.00	ĈINAJ MITOJ	R\$ 2.70		
BUDHISMO, LA	R\$ 1.19	ĈINAJ PROTEKTATAJ			
BUDHO KAJ LA		BESTOJ	R\$ 9.50		
MODERNA HOMO	R\$ 1.58	ĈINAJ TRADICIAJ FESTOJ	R\$ 3.30		
BUFO, LA - DISKO	R\$ 6.50	ĈINLINGVA			
BUKEDO AL VI	R\$ 1.98	KONVERSACIO	R\$ 2.77		
BULGARA NUNTEMPA		ĈU LI BREMSIS SUFIĈE?	R\$ 8.10		
POEZIO KAJ PROZO		ĈU LI VENIS TRAKOSME?	R\$ 11.88		
-ANTOLOGIO	R\$ 9.90	ĈU NE - AMPLIFIKI	R\$ 13.86		
BUTON-MILITO, LA	R\$ 34.45	ĈU NI KUNVENIS VANE?	R\$ 13.86		
CARTILHA DE		ĈU NI VERE HELPAS LA TRIAN			
ESPERANTO	R\$ 1.25	MONDON?	R\$ 2.97		
CENT PRI CENT	R\$ 3.96	ĈU RAKONTI NOVELE?	R\$ 13.86		

Rimarko

Pro tro longeco de la listo ne eblas ke ĝi estu kompleta ĉi-foje, kaj la aperigo estos parta, laŭ alfabeto ordo. Atendu la daŭrigon, konsultu ĝin ĉiam, profitu bonajn elektojn.

Unu el la formoj de aplikado de la devizo NI LABORU KUNE! estas aĉetado de libro ĉe nia Libroservo, por ke ĝi fariĝu post kiel eble plej baldaŭ tempo la plej granda en la mondo! Ni fidas je la fideleco de nia membraro.

Por reprezenti fortan movadon, kaj por pligrandigi la libroeldondon en Brazilo, necesas finance forta Ligo

Al membroj de BEL estos rabato de 10% por iu ajn libro el FONTO-eldonejo.

p= paĝoj	R\$ REAIS
AME - Aktuala Medodo de Esperanto, Geraldo Mattos. Kun tre varia ekzercaro (tute en Esperanto) - 144p	11,50
Bagasejo (La). <i>A Bagaceira</i> , José A. de Almeida (trad. G. Mattos). Modernisma (sukerkaneja) romano - 176 p	12,80
Balado de Prizono Reding (La). Oscar Wilde (trad. L. H. Knoedt) 2-lingva (angla-esperanta) eldono - 80 p	6,40
Bona Mesaĝo de Jesuo (La). La 4 evangelioj. Nova traduko de G. Berveling. Plena kolekto (4 libroj) - 80 p	26,40
La bona mesaĝo de Jesuo laŭ Marko, <i>O Evangelho segundo Marcos</i> - 64 p	5,00
La bona mesaĝo de Jesuo laŭ Mateo, <i>O evangelho segundo Mateus</i> - 84 p	6,70
La bona mesaĝo de Jesuo laŭ Luko, <i>O Evangelho segundo Lucas</i> - 90 p	7,20
La bona mesaĝo de Jesuo laŭ Johano, <i>O Evangelho segundo João</i> - 92 p	7,30
Centjara Esperanto, Escoj verkitaj de 17 akademianoj. Redaktis Geraldo Mattos (lastaj ekzempleroj) - 240 p	18,00
Cent Jaroj da Soleco, Gabriel Garcia Márquez (Nobelpremiito) (trad. F. de Diego), Lukse bindita - 372 p	30,00
Deveno de Esperanto (La). Geraldo Mattos. Tre interesa verko pri la naskiĝo de nia lingvo - 112 p	8,90
Diino Hertha. Originalaj noveloj de nia majstro Kálmán Kalocsay (ne nur poeto estis li!) - 72 p	6,00
Diskurso pri la Metodo. Descartes (trad. E. de Zilah). 2-lingva (franca) eldono kun gravaj komentarioj - 176 p	14,00
D-ro Jekyll kaj S-ro Ilyde, Robert L. Berveling (trad. F. de Diego). Mondfama romano - 96	7,70
D-ro Jivago - Poemoj. Boris Pasternak (trad. Kris Long). Poemoj el la romano, kun longa enkonduko - 80 p	6,40
Du Virinoj. Harry Mulisch (trad. G. Berveling). Furoranta nederlanda tragedia romano (ne porna!) - 140 p	11,20
Enkonduko en la Kategoriojn de Aristotelo. Porfirio (trad. el la greka de Evaldo Pauli) kun komentarioj - 80 p	6,40
Esperanto a Língua Internacional Neutra. <i>Para bem informar e cursos rápidos</i> . Ótimo livrinho! - 24 p	2,00
Facila Skeĉ-Albumo. Bertram Potts. 100 humuraj facilaj (por progresantoj) tekstreatraĵetoj unupaĝaj - 112 p	9,00
Fenikso tro ofta. Christopher. Fry (el la angla trad. William Auld). Komedio pri facila enamiĝo vidvina - 64 p	6,00
Flugilhava Ŝtono. J. Karen (trad. J. Korinck). Bele ilustrita antologio de fama ĉeĥa poeto - 240 p	12,00
Gerda malaperis! Claude Piron. Lingvoinstrua romaneto - la unua legolibro por ĉiuj bazaj kursoj - 50 p	4,00
Gramática Completa do Esperanto. Geraldo Mattos (portugallingva plena gramatiko, kun ekzemploj) - 176 p	14,00
Hetajro dancas. Romano de Eli Urbanová. Eminenta konfersromano aŭtobiografia kaj historia - 328 p	27,00

Ili kaptis Elzan! Johán Valano (=Claude Piron). Detektiva junula romano por progresantoj - 104 p	9,00
Infana Raso (La). A Raça Menina. Willian Auld. Escoj, prelegoj, paroladoj pri nia kulturo Havinda! - 120 p	9,60
Lasta ĉevalo. Josef Rumberl Ilustrita luksa verketo (avangarda lingvo!) Majstroverko de nia lingvo! - 48 p	4,00
Lasu min paroli plu! Claude Piron. Legolibro por komencantoj kun sama vortostoko de Gerda - 128 p	12,00
Libro de Adoro (La). Geraldo Mattos. Originalaj erotikaj vere majstraj sonetoj (bela prezento) - 80 p	6,40
Libro de Nejma (La). Geraldo Mattos. Originalaj kaj kuraĝaj ampoemoj en tre bela prezento - 80 p	6,40
Lukio aŭ Azeno. Lukiano (trad. G. Berveling). Fama romaneto el la tempo de Kristo (ne religia!) - 44 p	3,50
Luzidoj (La). Luís de Camões (trad. L. H. Knoedt). Ilustrita kaj bindita (nia plej fama verko) - 468 p	33,00
Maja Pluvo. Julian Modest. Originala (psikologia) romano de bulgaro (por Progresantoj) - 96 p	6,00
Maksimoj. La Rochefoucauld (trad. G. Waringhien). Pensaro. 2-lingva (franca) eldono - 112 p	8,90
Malgranda Johano (La). F. van Eeden (trad. R. de Jong). Romano (ne porinfana!) ekologia - 144 p	10,90
Morto kaj la Morto de Kinkas Akvobleko (La). Jorge Amado (trad. G. Pádua) Majstra romaneto - 112 p	8,90
Nekonata Dio (La). F. Mószai (trad. I. Nagy) Hungara novelo (tute ne religia, sed literature bela) - 44 p	3,50
Nigra Spartako (La). Geraldo Mattos. Originala romaneto historia (brazilaj negraj sklavoj) - 56 p	4,50
Norda Odiseado. Jack London (trad. F. de Diego). Famegaj noveloj majstre tradukitaj - 112 p	8,90
Omaĝoj. William Auld. Antologio de poemoj (plejparte anglaj) en bela prezento kaj artisma traduko - 152 p	9,90
Plukitaĵoj. Ĝilbran Ĥalil Ĝilbran (trad. G. Abraham). Noveloj de la mondfama verkisto - 96 p	7,60
Preter la Horizonto. Ĝilbran Ĥalil Ĝilbran (trad. G. Abraham). Pliaj noveloj poeziecaj - 96 p	7,60
Profeto (La). Ĝilbran Ĥalil Ĝilbran (trad. R. O. Stone). La plej fama verko de la aŭtoro (ilustrita) - 96 p	8,90
Pri dubo kaj certeco. Evaldo Pauli. Originala verko de nia brazila filozofo - 162 p	9,00
Rekta pensado. Evaldo Pauli. Plia originala verko de nia brazila filozofo - 150 p	9,00
Respostas a questões gramaticais do Esperanto. Jorge Abraham (portugala eldono) Tre utila! - 40 p	3,50
Respuestas a cuestiones gramaticales de Esperanto. (Hispana eldono de la antaŭa verko) - 40 p	3,50
Rikolto. Juan Règulo Pérez. 600-paĝa verko lukse bindita. Artikolaro de nia famega eldonisto - 600 p	45,00

Sed nur fragmento... Trevor Steele. Originala romano pri koloniigado de Aŭstralio - 448 p . luksa fortika bindo	30,00
broŝurita	25,00
Sfinkso de Steplando (La). V. A. Glazunov. Originalaj (rusaj) noveloj (plejparte ekologiaj) - 112 p	8,90
Sinjoro Jokasto kaj aliaj noveloj de Guy de Maupassant (trad. Daniel Luez) - 112 p	8,90
Sonetoj. Marie Under (trad. Hilda Dresen). Poemoj milde erotikaj de fama estona verkistino - 62 p	4,90
Sonetoj de l' Nokto. Cruz e Sousa (trad. L. H. Knoedt). Bele ilustrita 2-lingva eldono - 50 p	4,80
Sur la sojlo de la amo. M. Procházková (trad. J. Korinek). Tre belaj ampoemoj - 96 p	7,60
Tri 'stas tro! Gerrit Berveling. Tre aktualaj poemoj originalaj (de pastoro nederlanda) - 60 p	4,80
Vere aŭ fantazie. Claude Piron. Noveloj por progresantoj - tre varia enhavo - 216 p	15,00
Vortareto por "Gerda Malaperis" kaj "Lasu min paroli plu!" (portugala eldono) - 24 p	2,00
Karuseloj. Sara Larbar. Originala (brazila!) romano en esperantista medio - 120 p	8,00
Sennaciece tra nia mondo. Gilbert R. Ledon. Kun multaj koloraj fotoj - 224 p	10,00
Al la tero returne. Gilbert R. Ledon. Ekologiaj aferoj science prezentitaj. Ilustrita - 160 p	8,00
Florville kaj Courval aŭ fataleco. SADE (p. 80) (el "La krimoj de l'amo") - 80 p	6,00
La Evangelio de la Horo. Paul Berthelot. Arkaisma verketo (nur stile "evangelia") 36 p	3,00

Laste eldonita:

Hetajro dancas - originala romano a ŭtobiografia kaj historia de nia granda poetino ĉeĥa Eli Urbanová. 328 paĝoj. 27,00

Ni legu kune

La libroservo de Brazila Esperanto Ligo estas je via dispono.

Elektu la librojn kiuj interesas vin kaj tuj mendu ilin.

La esperantistoj ne povas ne legi ĉiumonate minimume 1 Esperanto-libron.

BEL-Libroservo

Caixa Postal 02536

70.084-970 Brasília-DF

Quem disse que nós falamos só Esperanto?

A Zamenhof Editores não é só Esperanto. Estamos trabalhando com as principais editoras brasileiras, com títulos multimídia e em breve teremos também livros de informática, software e livros de Portugal. Conte conosco!

Editora Quark

☐ Como Funciona o Computador com CD-ROM	69,95
☐ Como Funciona o Computador	36,00
☐ Como Funcionam as Redes	46,00
☐ Como Funciona o Software	49,50
☐ Tudo Sobre Computadores	32,00
☐ Como Funciona o Windows	45,00
☐ Como Funciona a Multimídia	46,00
☐ Como Funciona a Internet	49,00

Editora Nova Fronteira

Obras de Referências

Antenor Nascentes

☐ Dicionário de Sinônimos	52,00
--	-------

Antônio Carlos do Amaral Azevedo

☐ Dicionário de nomes, termos e conceitos históricos	59,00
---	-------

Antônio G. da Cunha

☐ Dicionário Etimológico	69,00
☐ Vocabulário Ortográfico	69,00

Aurélio Buarque de Holanda Ferreira

☐ Novo Dicionário da Língua Portuguesa (2ª edição revista e ampliada) – cartonado	95,00
☐ Dicionário Infantil Ilustrado	34,00

Editora Espaço Vida & Consciência

Série: Conversando com Você

(Preço: R\$ 10,00)

☐ Higiene Mental
☐ Pensamentos Negativos
☐ Ser Feliz
☐ Liberdade e Poder

Outras

(Preço: R\$ 10,00)

☐ Toulouse Lautrec

☐ Prosperidade

☐ Tudo Está Certo
☐ Viagem Interior I
☐ Viagem Interior II
☐ Viagem Interior III

Série: Papos, Transas & Sacações (Preço: R\$ 14,00)

☐ Paz Emocional
☐ Paz Espiritual
☐ Paz Social
☐ Paz Mental

☐ Eu e o Silêncio

☐ Eu e o Equilíbrio

☐ Eu e a Segurança

☐ Vencendo a Timidez

☐ A Verdadeira Espiritualidade

☐ O Que Fazer com o Próprio Sofrimento

☐ Segredos da Evolução

Romances Mediúnicos (Zibia M. Gaspareto)

☐ O Amor Venceu	14,50
☐ Bate Papo com o Além	10,50
☐ Entre o Amor e a Guerra	13,00
☐ Esmeralda	14,50
☐ Espinhos do Tempo	14,50
☐ Fio do Destino	14,50
☐ Laços Eternos	13,50
☐ O Matuto	15,00
☐ Morro das Ilusões	13,00
☐ Mundo em Que Eu Vivo	13,00
☐ Pedacos do Cotidiano	12,00
☐ Voltas Que a Vida Dá	8,00
☐ Quando a Vida Escolhe	14,00
☐ Somos Todos Inocentes	15,00
☐ Pelas Portas do Coração	16,00

Outros Autores

☐ Cure Seu Corpo – Louise Hays	10,50
☐ Gasparetto – L.A. Gasparetto	14,00
☐ Atitude – L.A. Gasparetto	12,00
☐ Se Ligue em Você Inf. – L.A. Gasparetto	7,50
☐ Se Ligue em Você Inf. II – L.A. Gasparetto	7,50
☐ Se Ligue em Você Ad. – L.A. Gasparetto	8,00
☐ A Chave dos Sonhos – B. Bethards	10,50
☐ Livro Espiral	10,00
☐ Essencial	9,80
☐ Faça dar Certo	8,00

Títulos Multimídia

Títulos - Jogos

☐ Disney's Aladdin	R\$ 75,00
☐ Ultimate Doom - Última versão	
☐ Doom II	R\$ 68,00

Títulos Diversos

☐ Atlas astronomico	R\$ 80,00
☐ Dicionário Aurélio	R\$ 195,00
☐ Passion for art	R\$ 63,00
☐ Phantasmagoria.	R\$ 75,00
☐ Astronomical Exploration	R\$ 63,00
☐ Giga Games	R\$ 40,00
☐ Gospel Box	R\$ 75,00
☐ Isaac Asimov Science.	R\$ 45,00
☐ Language of World.	R\$ 40,00
☐ Space & Astronomy	R\$ 40,00
☐ Think & Talk Spanish	R\$ 195,00
☐ Triple Play English (Curso de Inglês)	R\$ 55,00
☐ Webster's Dictionary	R\$ 34,00

Solicite catálogo completo.

Para fazer o seu pedido preencha o cupom abaixo e o envie para a:

Caixa Postal 1887 - 01059-970 - São Paulo - SP.

Anexe cheque cruzado nominal à Zamenhof Editores.

☐ **Sim**, desejo receber os livros assinalados.

Estou anexando cheque de R\$ _____ do banco _____ nº _____

Nome _____ Telefone _____

Endereço _____

Cidade _____ Estado _____ CEP _____

Data ____/____/____. Assinatura _____